

100 steder å starte

Rødts 100 forslag til
Statsbudsjettet for 2018



Innhold

1. Forord	s. 3
2. Innledning	s. 4
3. Rødts 10 viktigste prioriteringer	s. 10
4. Rødts 100 forslag til statsbudsjettet	s. 16
Forskjells-Norge	s. 16
Miljø og næring	s. 21
Feminisme	s. 23
Forsvar og bistand	s. 25
Minoritetspolitikk	s. 26
Helse og omsorg	s. 27
Utdanning	s. 28
Kultur og medier	s. 28
Oslo-satsinger	s. 29
Kommuner generelt	s. 29
Justis	s. 30
Annet	s. 30
5. Om skatteopplegget	s. 32
6. Forslagene sammenstilt	s. 37

Forord

Arbeidet med Rødts endringsforslag til statsbudsjettet for 2018 er ferdigstilt på svært kort tid, med begrensede ressurser og umiddelbart etter at partiet første gang ble representert på Stortinget. Vi har på denne relativt korte tiden laget 100 endringsforslag til regjeringens forslag. Dette bør ikke leses som et fullstendig budsjettopplegg fra Rødts side - det er vår oversikt over viktige steder å starte om man ønsker en annen politisk kurs enn regjeringen legger opp til.

På grunn av det sterke tidspresset kan feil og mangler dessverre forekomme. Det vil så langt som mulig bli rettet opp i forslaget Rødt vil fremme og stemme for ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2018. Når det gjelder tall og beregninger ble arbeidet avsluttet 14. november. Eventuelle tall og oppdateringer som ble tilgjengelig etter den tid er naturligvis ikke med.

Dokumentet starter med et kapittel som gir en oversikt over vår vurdering av norsk økonomi og utvikling. Her finnes overordnede tall og utviklingstrekk, og dette bør leses om man vil forstå bakgrunnen for våre prioriteringer.

Så følger en oversikt over de ti viktigste satsingene i budsjettforslagene, for deg som ønsker en raskt gjennomgang av det viktigste. Deretter presenteres alle 100 forslag med forklaring og tall.

I del fem presenteres skatteopplegget i detalj med tabeller, eksempler og forklaringer. Her bør du lete hvis du lurer på hvordan forslagene våre slår ut for ulike inntektsgrupper o.l.

Bakerst finner du en samlet tabell med alle forslag fordelt på rammeområder, kapittel og post. Det egner seg mest for de mer erfarne budsjett-lesere, og er rett sted å begynne for deg som vil sammenlikne våre forslag med andre partiers eller organisasjoners budsjettkrav.

Til sist en påminnelse: Dette er bare begynnelsen. De kommende årene vil Rødt prioritere å utarbeide mer omfattende budsjettforslag, og utvikle konkret politikk for et Norge med mer rettferdighet og mindre forskjeller.

God lesing!

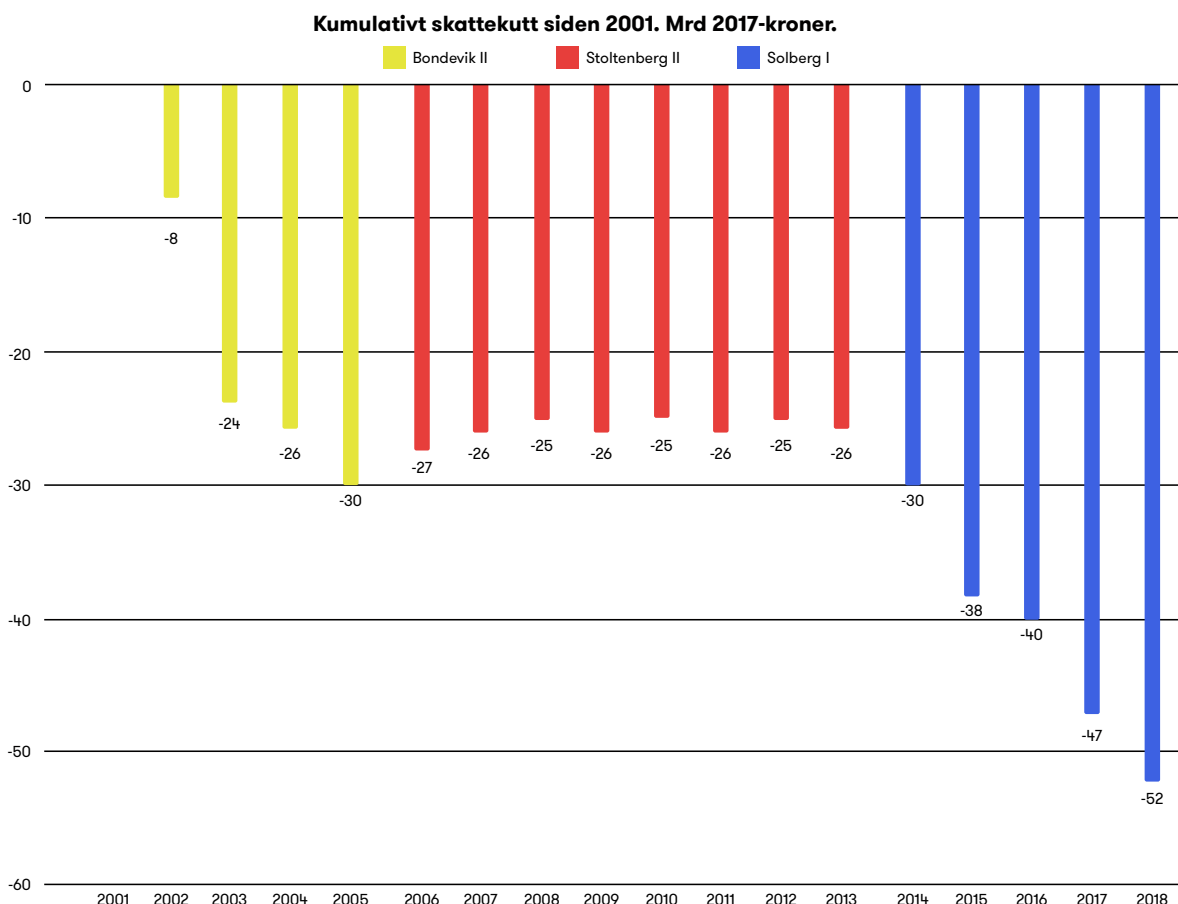
Oslo, 14. november 2017

Innledning

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018 presenteres som «et budsjett for økonomisk vekst, flere i jobb og et bærekraftig velferdssamfunn». I løpet av sine 4 år med makten, har vi sett fint lite til dette. Voksende forskjeller, systematisk svekking av arbeidstakeres rettigheter og høy arbeidsløshet er det som karakteriserer den mørkeblå regjeringen.

Ser en de siste fire stortingsperiodene under ett, tegnes det et tydelig bilde: Bondevik II-regjeringen, som styrte 2001-2005, kuttet skattene med det som i dag ville tilsvart nærmere 30 milliarder kroner i løpet av bare fire år. De påfølgende to rødgrønne regjeringer bar tydelig preg av en manglende vilje på venstresiden til «å bruke de store pengene på de store oppgavene», slik Jens Stoltenberg formulerte det i Dagens Næringsliv i 2005. De rødgrønne holdt fast på sitt «skatteløfte» om å holde skattenivået fra 2004 uendret gjennom hele perioden fram til 2013. De borgerlige kuttet skattene i fire år, de rødgrønne nøyde seg med å ta tilbake en liten del. Sånn kan ikke venstresiden holde på dersom vi skal trygge den nødvendige finansieringen for fellesskapelig velferd i årene som kommer.

I 2013 lå derfor skattenivået fortsatt omtrent 26 milliarder lavere enn det gjorde i 2001. Solberg-regjeringen har derimot ikke hatt noen kvaler med å fortsette jobben der Bondevik slapp. Med sitt forslag til budsjett, vil regjeringen ha kuttet ytterligere 26 milliarder i det samlede skattenivået de siste 5 årene, godt hjulpet av rekordhøy oljepengebruk. personer som utgjorde de 10 prosent med lavest lønninger i privat sektor ingen real-lønnsvekst.



Kilde: Finansdepartementets svar på spørsmål 455 fra Venstre og egne beregninger

Grafen over taler sitt tydelige språk. Til sammen har de siste regjeringene kuttet skattene med over 50 milliarder, og store deler av det har gått til landets aller rikeste. Det er tydelig at når høyresiden sitter med makta, bedriver de en målrettet politikk for å svekke handlings-

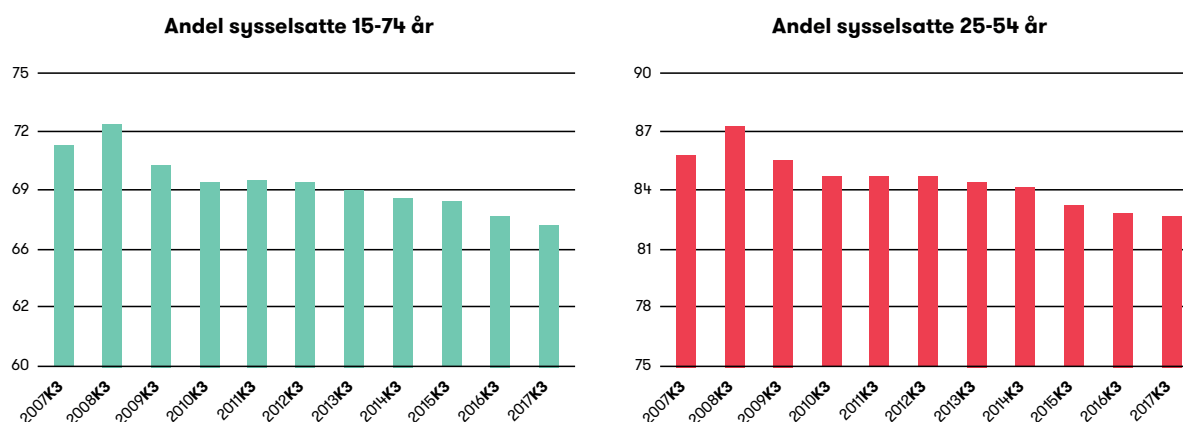
rommet for å styrke velferdstjenestene som vi alle trenger, og som vi alle finansierer i fellesskap.

Dette er penger som kunne vært brukt på å styrke kommuneøkonomien, redusere barnefattigdommen eller å omstille Norge til en fornybar framtid.

Mange år med nedgang i andel sysselsatte

Arbeidsløsheten har den siste tiden gått noe ned, men fortsatt står over 100.000 personer uten jobb, ifølge SSB. Per september 2017 har over 20.000 ledige vært uten jobb i mer enn et halvt år, ifølge tall fra NAV.

Norge lå lenge i Europatoppen når det kom til hvor stor andel av befolkningen som er i arbeid. Det gjør vi ikke lenger. Siden finanskrisen brøt ut i 2008 har andelen sysselsatte mellom 15-74 år falt urovekkende, fra 72 % til 67 %. Noe av dette skyldes effekter av innvandring og en aldrende befolkning, men også i aldersgruppen 25-54 år – det SSB kaller «kjernegruppen» på arbeidsmarkedet – ser vi en lignende nedgang.¹ Nedgangen har vært aller størst blant unge, særlig blant menn med lite utdanning.



Kilde: Statistikkbanken tabell 05110.

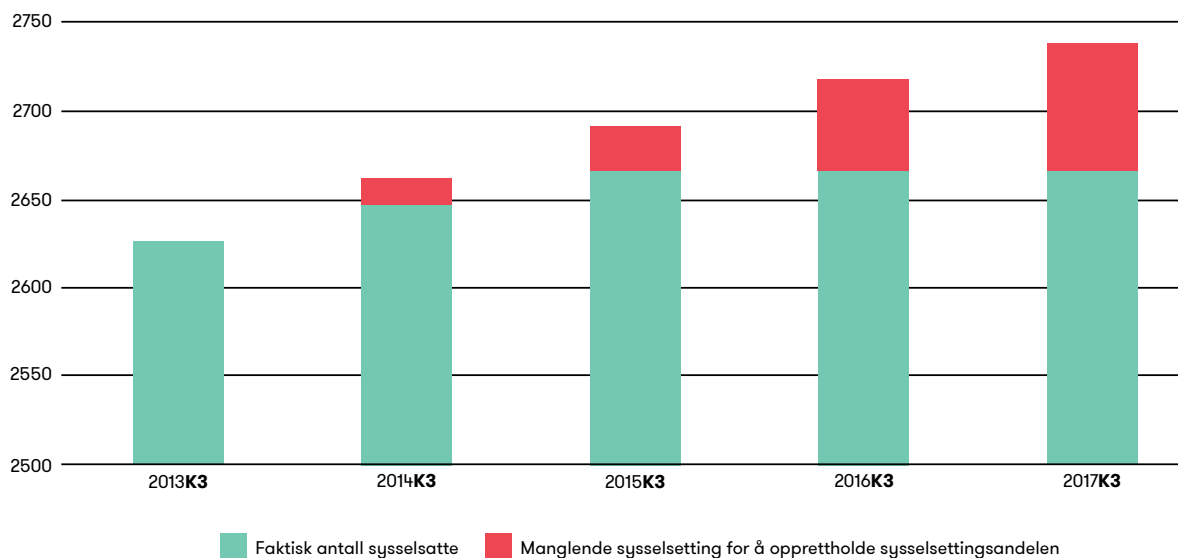
Tall fra SSB viser også at deler av nedgangen i arbeidsløshet den siste tiden kommer av at flere gir opp å lete etter ny jobb, og heller trekker seg ut av arbeidsstyrken. Beregninger fra LO viser at regjeringens sysselsettingspolitikk «ikke er i nærheten av å innfri et mellomlangsigte krav til full sysselsetting».²

Norge hadde trengt over 70.000 flere arbeidsplasser bare for å komme opp igjen på sysselsettingsnivået vi hadde høsten 2013, da regjeringen tiltrådte, og over 200.000 for å komme opp på nivået som rådde før finanskrisen.

¹ <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/atte-ar-med-nedgang-i-sysselsettingsprosenten>

² http://www.lo.no/Documents/Samfunnsnotater/2017/nr.09_Foran%20statsbudsjettet.pdf

Manglende sysselsetting siden 2013



Kilde: Statistikkbanken tabell 05110 og egne beregninger.

Regjeringens løsning på dette er å kutte i dagpengeordningen for på sikt å spare 700 millioner i året. Rundt 3500 arbeidsløse vil ikke lenger kvalifisere til dagpenger i 2018, med regjeringens forslag.³ LO-leder Hans Christian Gabrielsen kaller kuttet for «et nytt smålig grep mot sårbare grupper».⁴

Norsk økonomi kan med andre ord ikke friskmeldes, slik regjeringen antyder ved å kutte tiltakspakkene mot arbeidsløshet som har blitt vedtatt i tidligere budsjetter. Beregninger gjennomført av SSB i 2016 viser at økt offentlig pengebruk har en effekt på sysselsettingen som er mange ganger større enn regjeringens såkalte «vekstfremmende skatteletter».⁵

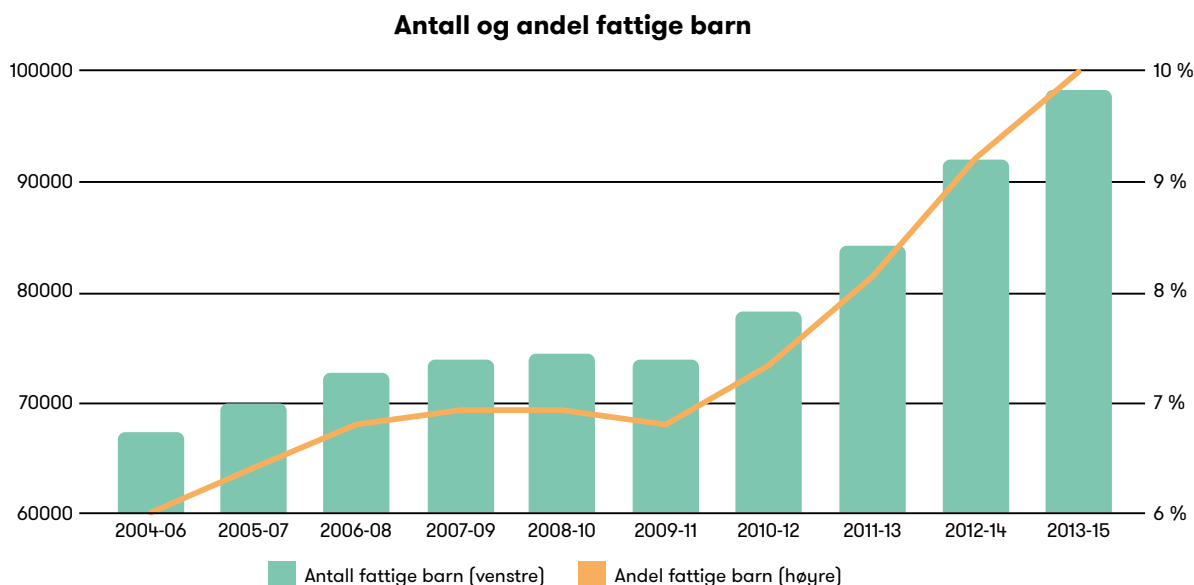
3 <http://www.dagsavisen.no/innenriks/3-500-ferre-far-rett-til-dagpenger-1.1044045>

4 <https://frifagbevegelse.no/nyheter/de-arbeidslose-vil-fa-700-millioner-kroner-mindre-i-dagpenger-6.158.492517.ef480a5ae0>

5 <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/hvordan-stimulere-arbeidsmarkedet-pa-kort-sikt-2016-2>

Forskjells-Norge

Under dagens regjeringen har Norges aller rikeste fått store skatteutt. Samtidig ser vi at eksempelvis barnefattigdommen i Norge bare fortsetter å øke.



Kilde: Statistikkbanken tabell 10498

Men visste du at vi faktisk ikke vet hvor stor ulikheten i Norge er? Finansminister Siv Jensen forsøkte lenge heroisk å «tilbakevise påstanden» om at forskjellene hadde økt i Norge under den borgerlige regjeringstiden. Dette på tross av at de på toppen av den norske inntektspyramiden har fått mest, både i kroner og i prosent, av regjeringens over 20 milliarder i skatteutt. SSB på sin side slår fast at «inntektsforskjellene har økt hvert år siden 2009».⁶

I virkeligheten er det nok heller slik at ulikheten både har økt raskere og allerede er enda større enn det den offisielle statistikken viser. Det kommer av alle de rike skatteflyktingene som på kreativt vis gjemmer bort formuene sine, i disse dager aktualisert gjennom lekkasjene i Paradise Papers.

Den franske økonomen Gabriel Zucman viser i sin bok *Skjult rikdom* at minst 10 % av alle europeiske formuer trolig skjuler seg i skatteparadis som Sveits og Luxembourg. Det innebærer milliarder i tapte skatteinntekter – hvert eneste år.

Sammen med den norske forskeren Annette Alstadsæter har Zucman også vist at skattemoralen ser ut til å svekkes dramatisk dess lenger opp mot toppen man kommer. De rikeste 0,01 % i Skandinavia skjuler trolig så mye som en fjerdedel av formuene sine fra skattemyndighetene. De aller rikeste unndrar med det opp mot en tredjedel av skatten de skulle betalt.⁷ Det er mye som tyder på at de virkelig store fiskene slipper alt for lett unna.

Det finnes mange måter å skjule inntekt og formue på, både lovlige og ulovlige. Og det er ikke småsummer det er snakk om. Både nivået og økningen i ulikhet over tid er trolig i realiteten større enn den vi har registrert de siste tiårene.

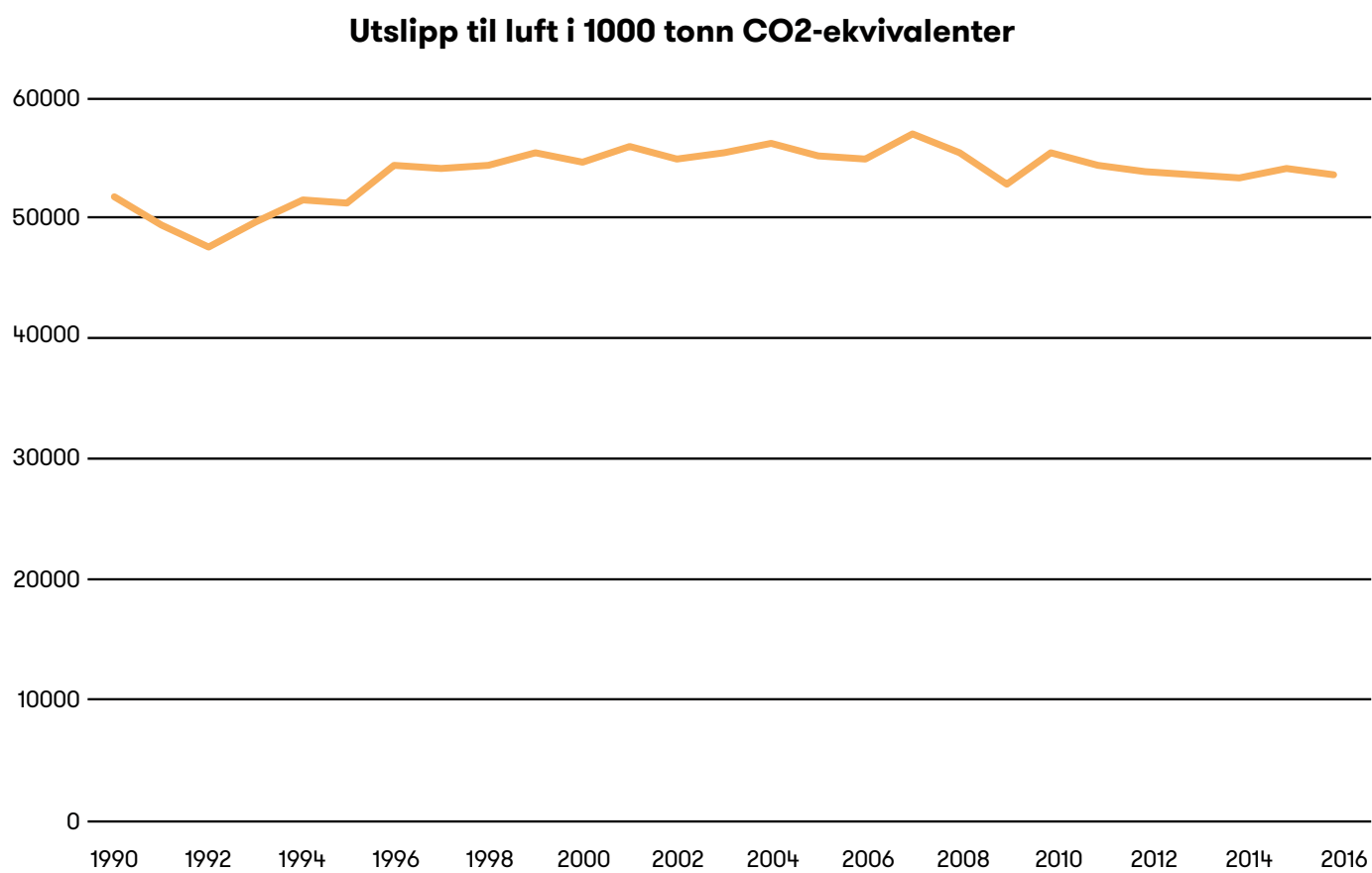
Dette er en viktig innsikt for venstresiden. For som Gabriel Zucman sier: «Hvis ulikheten er større enn vi trodde, så vil det kunne påvirke folks syn på hvorvidt marginalsatten burde økes på høye inntekter eller om man bør skattlegge formue».⁸

6 https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/317854?_ts=15e7aefaba8

7 <http://gabriel-zucman.eu/files/AJZ2017.pdf>

8 <https://www.bloomberg.com/news/articles/2014-08-06/the-1-may-be-richer-than-you-think-research-shows>

Norge har ikke redusert sine klimagassutslipp



Kilde: Statistikkbanken tabell 08940.

Den todelte økonomien

Da regjeringen tok over i 2013 hadde Oslo Børs gjenvunnet nivået den hadde før aksjekursene stupte i forbindelse med finanskrisen. I løpet av de siste fire årene har verdien økt med 50 %, det vil si mer enn 10 % i året. Ifølge bladet Kapitals årlige lister over landets 400 rikeste, økte de i snitt sine formuer med 325 millioner bare fra 2016-2017.

I samme periode som det har vært fest blant landets milliardærer, har vanlige lønsmottakere blitt oppfordret til moderasjon, noe som har resultert i flere år med svak lønnsvekst. Gjennomsnittlig reallønnsvekst for årene 2001-2013 var på 2,5 %.

Gjennomsnittlig reallønnsvekst 2013 - 2016



Kilde: Statistikkbanken tabell 09786

Og dette er bare gjennomsnittstall. For mens topledere bevilges stadig større lønnsøkninger, ser vi samtidig at det har vokst fram B- og C-lag i norsk arbeidsliv. Mellom 2008 og 2015 opplevde gruppen på rundt 150.000 personer som utgjorde de 10 % med lavest lønninger i privat sektor ingen reallønnsvekst.⁹

Tallene og grafene over vitner om at det lenge har foregått en gradvis forskyvning av rikdom og makt fra folk flest til en liten elite på toppen i det norske samfunnet. Roger Bjørnstad m.fl. viser i en ny rapport at lønnsandelen – i motsetning til det man lenge har tatt for gitt – faktisk har vært fallende i Norge over lang tid.¹⁰ Det betyr i klartekst, ifølge forskerne: «Det er sånn i Norge, som det er i EU og USA, at arbeidstakerne får en stadig mindre andel av inntektene som skapes. Motstykket til dette er at kapitaleierne har fått tilsvarende mer.»¹¹

Denne korte gjennomgangen viser at det er mulig å fortelle en helt annen historie enn den regjeringen presenterer om hvordan det går i norsk økonomi. Over 70.000 personer har stemt Rødt inn på Stortinget for å snu denne utviklingen. Her er vår første samling med forslag til hvordan det kan gjøres.

9 <https://static1.squarespace.com/static/576280dd6b8f5b9b197512ef/t/5819b6eb2994ca-08211b9f41/1478080237797/SFL+R8-2016+Hva+skjer+nederst+i+inntektsfordelingen+i+privat+sektor.pdf>

10 <http://www.samfunnsokonomisk-analyse.no/nye-prosjekter/2017/1/31/rsaken-bak-kt-ulikhet-teknologiske-endringer-eller-maktforskyvning>

11 <https://frifagbevegelse.no/nyheter/arbeidsfolk-i-norge-far-stadig-mindre-av-verdiskapingen-6.158.461727.cd818736f6>

Rødts 10 viktigste prioriteringer

1. Forskjells-Norge: Styrke velferden

Helt siden Rødt ble stiftet har vi vært representert i lokalpolitikken landet rundt. Våre folkevalgte kjenner velferds-Norge på bakkeplan, ute i kommunene. Til tross for en svært rik stat, er mange kommuner presset økonomisk. Gjelden er stor og mange opplever at det er vanskelig å få budsjettet i balanse uten at det går utover viktige velferdstjenester.

Dette preger mange nordmenns opplevelse av velferdstjenestene, siden det meste av velferden ytes gjennom kommunene. Det er her folk møter velferdsstaten i hverdagen, gjennom blant annet barnehage, skole og helse- og omsorgstilbud.

Rødts lokale folkevalgte kjenner seg ikke igjen i beskrivelsene av et land som svømmer i penger og nesten sliter med å få brukt dem opp. Tvert imot øker antall nye oppgaver kommunene får ansvar for fortere enn pengestrømmen fra staten. Samhandlingsreformen og innføring av pedagognorm er bare to eksempler som øker presset på de lokale budsjettene. Da blir man i praksis fattigere, selv om kommunen i kroner og øre har mer penger enn før.

Derfor er økte inntekter til kommunene en selvsagt prioritering for statsbudsjettet i 2018. For Rødt er det viktig at statens solide finanser også kommer kommunebudsjettene til gode, for det er ute i kommunene folk bor og lever livene sine.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt å øke de frie overføringer til kommunene med 12 milliarder kroner. Tiltaket finansieres ved å øke inntektsskatt for høye inntekter og skatten som betales av utbytte fra selskaper. Se kap 5 for nærmere informasjon om skatteopplegget.

2. Forskjells-Norge: Redusere fattigdommen

For å bekjempe økende ulikhet prioriterer Rødt endringer i budsjettet som hjelper fattige pensjonister og familier med dårlig råd.

Det er for mange barn som vokser opp i familier med lite penger. Situasjonen har heller ikke blitt bedre, til tross for at skiftende regjeringer har lovet å snu utviklingen. Vårt mål er at ingen familier med barn skal leve i fattigdom. Vi kan ikke tillate at et eneste barn faller utenfor. Det er både urettferdig overfor barna, som ikke har valgt sine egne foreldre, og usunt for samfunnet som tar skade av økonomisk ulikhet.

Altfor mange minstepensjonister lever under fattigdomsgrensa. Størsteparten av dem er kvinner, ofte kvinner som har jobbet deltid. De straffes økonomisk av et kjønnsdelt arbeidsmarked og kjønnsrollemønstre som lenge har lagt opp til at kvinner skal prioritere familie på bekostning av egen økonomisk trygghet. Rødt prioriterer derfor å løfte minstepensjonen som et av flere grep i vår pakke mot fattigdom.

Tiltak

Rødt foreslår en tiltakspakke mot fattigdom på 4 milliarder kroner i Statsbudsjettet for 2018:

- Økt barnetrygd tilsvarende en tredjedel av etterslepet siden 1996, det vil si en økning på 200 kr til 1170 kr i måneden. Total kostnad på 3,1 milliarder kroner.
- Øke engangsstønaden ved fødsel og adopsjon fra 61 150 kr til 75 000 kr. Total kostnad på 95 millioner kroner.
- Øke særfradraget for enslige forsørgere med to ganger prisveksten. Total kostnad 40 millioner kroner.
- Øke overgangsstønaden som enslige forsørgere med lav inntekt kan søke om, fra 2,25 G til 2,5 G. Total kostnad 260 millioner kroner.
- Gjeninnføre barnetillegget i uføretrygden. Total kostnad 38 millioner kroner.
- Øke minstepensjonen for både aleneboende og gifte/samboende med 4000 kroner i året. Total kostnad 505 millioner kroner.

Tiltakenes total kostnad er på 4 038 millioner kroner og finansieres ved å øke inntektsskatt for høye inntekter og skatten som betales av utbytte fra selskaper. Se kap 5 for nærmere informasjon om skatteopplegget.

3. Forskjells-Norge: Få flere i arbeid

Det er lite som forsterker Forskjells-Norge mer enn arbeidsledighet. Fortsatt høy ledighet og fallende sysselsetting vil forsterke ulikheten på et kritisk tidspunkt. Dette er ikke tiden for «vente og se»-politikk. Derfor er det viktig for Rødt å gjøre mer for å bekjempe arbeidsledigheten enn det regjeringens budsjettforslag legger opp til. Den svake bedringen vi har sett i arbeidsmarkedet er ikke nok til å avblåse alle tiltak, og så lenge det finnes ledig kapasitet og viktige vedlikeholdsoppgaver som må løses, bør tiltakene videreføres.

Til tross for at det har vært mørke skyer over norsk arbeidsliv lenge, har regjeringen vært passive. Siv Jensen nye arbeidslinje er vanskelig å forstå: De som ikke kan jobbe, skal tvinges til det gjennom innstramminger for uføre, mens de som har kompetanse, helse og motivasjonen på plass skal gå ledige og vente på bedre tider.

Rødt tror ikke at arbeidsledighet skyldes manglende motivasjon, men hovedsakelig mangel på jobber. Derfor gir det ingen mening å kutte i dagpengene slik regjeringen foreslår. Det blir som å leke stolleken og tro at det blir flere stoler bare deltakerne piskes til å løpe litt fortere. Rødt vil heller prioritere å holde folk i jobb og skape etterspørsel for å stimulere til jobbvækst.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt en rekke endringer i Statsbudsjettet for 2018:

- Øke rammene for sysselsettingstiltak: 2000 flere tiltaksplasser for helt ledige, 2000 flere tiltaksplasser for personer med redusert arbeidsevne og 500 flere tiltaksplasser for varig tilrettelagt arbeid. Total kostnad på 730,2 millioner kroner.
- Øke bevilgningen til flom- og rassikring med 636 millioner kroner.
- Videreføre deler av tiltakspakken mot ledighet som regjeringen lanserte for 2017. Dette innebærer vedlikeholdstilskudd til kommunene, sykehusene og fengslene, samt regionale utviklingsmidler. Total kostnad på 2 milliarder kroner.
- Reversere det foreslåtte kuttet i dagpengene på 350 millioner kroner.
- Øke lærlingstilskuddet med 10 000 kroner. Total kostnad 200 millioner.
- Økt satsing på bredbåndutbygging i områder uten kommersiell lønnsomhet. Total kostnad 71 millioner kroner.

- Gjeninnføre feriepenger for dagpengemottakere. Endringen har ingen effekt i 2018.
- Gjeninnføre skattefritak på sluttvederlag. Total kostnad på 48 millioner kroner.

Tiltakenes total kostnad er på 4 036 millioner kroner og finansieres ved å øke inntektsskatt for høye inntekter og skatten som betales av utbytte fra selskaper. Se kap 5 for nærmere informasjon om skatteopplegget.

4. Avslutte anskaffelsen av nye kampfly

Innkjøpet av kampfly av typen F-35 blir fastlands-Norges største investering. Rødt frykter det blir en feilinvestering av dimensjoner. Med anskaffelsen bruker regjeringen enorme summer på et fly som låser oss til å følge USAs utenriks- og sikkerhetspolitikk i mange tiår fremover. I tillegg er kampflyene så dyre at det både går på bekostning av andre deler av Forsvaret og på bekostning av satsing på andre viktige oppgaver som skole, helse og klimakutt. Derfor er prosjektet en katastrofe både for Forsvaret og for velferden vår.

Innkjøpet svekker den totale forsvarsevnen fordi man legger alle eggene i en kurv, i form av et kampfly som ikke engang er utviklet med tanke på å forsvare egne grenser og luftrom. Det eneste en motstander trenger å gjøre, er å sørge for at flyene våre aldri kommer seg på vingene, så er vi nesten uten forsvarsevne.

Rødt mener det er grunnleggende feil å bygge opp forsvaret vårt rundt et mål om å vinne en luftkamp over Norge. Derfor vil vi nedprioritere kampfly og heller styrke det mobile luft- og kystvernet på land og til sjøs for slik å kunne forsvare norske nærområder.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt å kutte hele posten for kjøp av F-35 med baseløsning på 8 998 millioner kroner. Pengene vil vi heller bruke på:

- Styrke norsk forsvarsevne ved å øke bevilgningene til heimevernet, sjøheimevernet og hæren med til sammen 1 003 millioner kroner.
- Sørge for at det kan tas imot 5000 kvoteflyktninger, det vil si 3 880 flere enn regjeringen har lagt opp til i sitt forslag. Kostnaden vil bli 282 mill kr.
- 1 000 millioner ekstra til bistand. Rødts forslag innebærer å øke regionbevilgningene, samt postene som går til sivilt samfunn, menneskerettighetsarbeid, fred og forsoning og kvinner og likestilling.
- De resterende 6713 millionene som spares inn ved å kutte kampflykjøpet, vil Rødt bruke på klima- og miljøtiltak.

5. Infrastruktur for framtida

Veitrafikk er en av de største kildene til klimagassutslipp i Norge. Skal vi unngå farlig global oppvarming må det gjøres drastiske grep innen transport. Det må bli enklere å reise klimavennlig.

Innen samferdsel prioriterer Rødt ned større veiprosjekter som gir mer trafikk og økte utslipp, til fordel for utbygging av grønn infrastruktur for jernbane, sykkel og kollektivtransport. Det er store vedlikeholdsetterslep på jernbanen, og klimaproblemene gjør det helt nødvendig å ikke legge til rette for mer veitrafikk. Den veiutbyggingen som det foreslåtte statsbudsjettet legger opp til er helt uansvarlig i et klimaperspektiv.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt at:

- Budsjettet for Nye Veier AS kuttes med 3 204 millioner kroner, slik at posten beholdes på samme nivå som i 2017.
- Bevilgningene til jernbanen økes med 1 800 millioner kroner. Dette innebærer økt bevilgning til vedlikehold, til planlegging av flere nye utbyggingsprosjekter, tiltak for å tilrettelegge for gods på bane og midler til å gjennomføre en del mindre investeringer som er ferdig planlagt.
- Utbygging av kollektivtransport i byer og tettsteder får et stort løft. Vi foreslår 2 000 millioner kroner ekstra som fordeles til belønningsordninga for kollektivtrafikk og gir rom for at flere byer og tettsteder blir inkludert i denne ordninga, samt støtte til bymiljøavtaler.
- Gangveier og sykkelveier prioriteres opp, med en økt bevilgning på 824 millioner kroner.

6. Grønn industri

Barna våre vil vokse opp i en farligere verden på grunn av global oppvarming. Derfor haster det å bygge opp grønne næringer i takt med at vi trapper ned oljeindustrien. Norge må vise at det er mulig å ha et velferdssamfunn uten å ødelegge miljø og klima.

Norge har en svært oljeavhengig økonomi. Det gjør oss sårbare for svingninger i oljeprisen, noe de siste årene har vist. Men det er først og fremst et problem for klimaet. Rødt ønsker et statsbudsjett som i mye større grad bygger ned oljeavhengigheten i takt med at nye arbeidsplasser i grønn industri bygges opp. Da må penger flyttes fra skitten energiproduksjon og over på utvikling av fornybare næringer. I tillegg man må begynne å avvikle oljeindustriens særfordeler.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt:

- Å øke rammene for Miljøteknologifondet med 350 millioner kroner.
- Økt overføring til klima- og energifondet på 500 millioner kroner
- At det settes igang et prosjekt for samkjørt og helhetlig opprusting av norske vannkraftverk. For 2018 settes det av 400 millioner kroner for kartlegging og planlegging.
- Å reversere kuttet i støtten til CCS-prosjekter på 340 millioner kroner.
- Ordningen med leterefusjon for oljeselskaper skal avvikles. Endringen vil ikke ha noen budsjettmessig effekt for 2018, men det er en viktig omstilling for å hindre at store ressurser går med på å lete etter olje som aldri vil kunne produseres.
- Kutte i støtten til petroleumsforskning, seismikkskyting og Petoro Iceland AS på til sammen 358 millioner kroner.

7. Profittfri velferd

Framveksten av velferdsprofitørene er en alvorlig trussel mot grunnlaget for velferds-tjenestene våre. Skatteviljen vil reduseres hvis folk opplever at pengene ikke går til velferds-tjenester, men til kommersielle eiere. I tillegg øker behovet for stadig effektivisering, som på sikt kan ramme kvaliteten på tjenestene.

Rødt ønsker derfor en profittfri velferd, og prioriterer dét i våre budsjettforslag. Det er ikke hovedsakelig statsbudsjettet som avgjør utviklingen på dette feltet, men det er utvilsomt

viktig for statsbudsjettet å sørge for at penger som kunne gått til flere og bedre tjenester ikke forsvinner ut og over i private formuer. Derfor prioriterer vi noen spissede tiltak mot kommersialisering av velferden, samt en bred satsing på bedre offentlig velferd gjennom styrket kommuneøkonomi. Det siste er viktig for å sikre at vår felles velferd er så god at få ser behov for kommersielle alternativ.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt å reversere regjeringens overføring fra offentlig barnevern til innkjøp av kommersielle, samt reversere ordningen med nøytral mva. for sykehus.

8. Skatteparadis

Skatt har nærmest blitt frivillig for store selskaper. Ved hjelp av skatteparadiser og avanserte selskapsstrukturer unngår de å betale skattesatsen det er ment at de skal betale. Mens den jevne nordmann ville fått straff om det ble oppdaget at skatten ikke var betalt, kan selskapene ofte unngå skatt helt lovlig ved å utnytte svakheter i systemet.

Rødt mener skatteparadisene må motarbeides blant annet fordi pengene som holdes unna beskatning trengs for å finansiere velferd. De fører til en lekkasje i skattegrunnlaget som er alvorlig, et hull i sparegrisen som må tettes. I tillegg gir skatteparadisene stadig økende ulikhet og et hemmelighold som kriminelle og andre kan utnytte.

Tiltak

Å bekjempe skatteparadiser og skatteundragelse består både i økt tilsyn og etterforskning av det som per i dag er ulovlig aktivitet, samt å endre skattesystemet for å få en mer rettferdig skattlegging. Rødts forslag består i:

- 60 millioner kroner i økt bevilgning til Skatteetaten, slik at etaten kan prioritere opp arbeidet med å føre tilsyn og avdekke skattekriminalitet.
- 50 millioner kroner i styrking av Økokrim, slik at de kan prioritere opp arbeidet med å etterforske skattekriminalitet.
- Gjenopprette programmet «Skatt for utvikling» under bistandsbudsjettet for å hjelpe land med å utvikle skattesystemer til gode for landets innbyggere og det internasjonale skattearbeidet.
- Gjeninnføre «bærekraftig naturressursforvaltning og åpenhet om kapitalstrømmer» som et av de prioriterte målene for bistand til sivilt samfunn.
- Øremerke 150 millioner kroner til et samarbeid mellom Finansdepartementet og Utenriksdepartementet som skal utrede en mer enhetlig tilnærming til skattlegging av multi-nasjonale selskaper. Det skal i tillegg sikre rask framgang i det nasjonale arbeidet med land-for-land-rapportering og register for egentlig eierskap.

9. Arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem og viser seg i form av brudd på arbeidsmiljølov og skatte- og avgiftsunndragelser. Målet om profitt basert på sosial dumping, menneskehandel og utspekulert utnyttelse av smutthull i lover, har ført til en konkurranse mellom aktørene som går på bekostning av arbeidstakerne. Det skapes A-, B-, og C-lag i arbeidslivet. Resultatet blir at de aktører som ønsker å opptre lovlydig blir utkonkurrert av de som bryter loven.

Arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er et større problem enn vi faktisk ser. Skadede arbeidsfolk blir sendt hjem uten hjelp fra norske myndigheter. De blir «brukt opp» og kastet ut. I tillegg blir verdiskaping holdt skjult fra myndighetene, slik at man går glipp av inntekter fra skatter og avgifter.

Parallelt med en styrking av innsatsen mot arbeidslivskriminalitet ønsker Rødt å øke fagforeningsfradraget. På sikt er målet at hele fagforeningskontingenten skal være fradragsberettiget. Arbeidsgiverne kan trekke av hele sin kontingent på skatten, da må arbeidstakere ha samme mulighet. Dette kan bli et viktig tiltak for flere organiserte i en tid hvor organisasjonsgraden i Norge har falt under 50 prosent. Fortsetter andelen å falle er faren stor for stadig mer arbeidslivskriminalitet.

Tiltak

I Statsbudsjettet for 2018 foreslår derfor Rødt en rekke endringer:

- Fagforeningsfradraget økes til 7 000 kroner, fordi en sterk fagbevegelse er den beste sikringen mot arbeidslivskriminalitet. Kostnaden ved å gjøre dette vil i 2018 utgjøre 580 millioner kroner.
- Å styrke Arbeidstilsynet med 60 millioner kroner.
- Å øke bevilgningene til Skatteetaten, NAV og politiet med 20 millioner hver, slik at disse institusjonene kan prioritere opp arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Til sammen utgjør dette 60 millioner kroner. Et målsetting med styrkingen er å få opprettet flere tverrfaglige sentre for arbeidslivskriminalitet.

10. Kvinners rettssikkerhet

Altfor mange kvinner utsettes for trakassering, vold og overgrep. Det må jobbes systematisk med forebygging for å bedre situasjonen, men det må også gjøres mer for kvinnene som anmelder. Det henlegges for mange saker og for mange opplever å ikke bli trodd. Dette er en form for kriminalitet som domstolene i for liten grad evner å slå ned på og straffe.

For Rødt er det viktig at kvinners rettssikkerhet bedres. Det er ikke til å leve med dersom kvinner opplever at rettssystemet ikke gir dem samme beskyttelse mot kriminalitet som menn. Derfor prioriterer Rødt tiltak for å hjelpe kvinner med å få beskyttelse mot overgrep og rettferdig behandling når de går rettens vei. Det innebærer blant annet å gjøre om på en rekke av regjeringens forslag til kutt i bevilgningene til organisasjoner som hjelper kvinner med rettshjelp.

Tiltak

Derfor foreslår Rødt:

- Reversere regjeringens kutt på 15 millioner til organisasjoner som JURK og Gatejuristen m.fl., og i tillegg øke bevilgningen med ytterligere 15 millioner. Til sammen en økning på 30 millioner kroner.
- Økt bevilgning til opptrappingsplanen mot vold og overgrep, en økning på totalt 50 millioner kroner.
- Reversere kuttene i Likestillings- og diskrimineringsombudet, og i likestillingssentrene på Hamar og i Steigen. Total kostnad på 13,1 millioner kroner.
- Øke støtten til ROSA-prosjektet i Krisesentersekretariatet med 10 millioner kroner, dette prosjektet sikrer hjelp til kvinner utsatt for menneskehandel.
- Styrke bevilgningene til kvinnebevegelsen med 5 millioner kroner.

Rødts 100 forslag til statsbudsjettet for 2018

Forskjells-Norge

01

Øke frie overføringer til kommunene

Store deler av velferdsstaten organiseres av kommunene. Det er en viktig forutsetning for gode tilbud at kommuneøkonomien er god nok til å kunne tilby det folk trenger og har rett på. Rødt vil derfor øke de frie overføringene til kommunene med **12 milliarder kroner**.

Tiltakspakke: Redusere fattigdom

02

Øke barnetrygden

Totalt 98 200 barn under 18 år levde i familier med vedvarende lavinntekt i 2015. Samtidig har barnetrygden blitt kuttet dramatisk, ved at summen siden 1996 ikke har blitt justert opp i takt med økende prisnivået. Økt barnetrygd er det beste tiltaket mot barnefattigdom, og Rødt prioriterer derfor å bruke **3,1 milliarder kroner** på økt barnetrygd. Det innebærer en økning på 200 kroner i måneden, noe som tilsvarer å reversere en tredjedel av det reelle kuttet i barnetrygden siden 1996.

03

Øke engangsstønaden

Å sikre alle barn en økonomisk trygg start på livet er en viktig samfunnsoppgave. Kvinner som ikke har opptjent rett til foreldrepenger får i dag en engangsutbetaling ved fødsel, kalt engangsstønaden. Denne ønsker Rødt å øke fra regjeringens foreslåtte nivå på 61 150 kroner til 75 000 kroner. Kostnaden for dette tiltaket er **95 millioner kroner**.

04

Øke særfradrag aleneforeldre

I regjeringas forslag til statsbudsjett blir særfradraget for enslige forsørgere stående på stedet hvil. I virkeligheten er dette et kutt, fordi fradraget ikke justeres etter prisstigningen ellers i samfunnet. Rødt vil derfor øke særfradraget for enslige forsørgere med to ganger prisveksten for å unngå dårligere økonomi for denne gruppen. Kostnaden for dette er **40 millioner kroner**.

05

Øke overgangsstønaden

Overgangsstønaden er en midlertidig stønad som skal sikre inntekt for de som er alene med omsorgen for små barn. Stønaden gis kun til aleneforeldre med lav inntekt, og å øke denne vil være et viktig tiltak mot barnefattigdom. Derfor foreslår Rødt økt overgangsstønad slik at fullt stønadsbeløp økes fra regjeringens foreslåtte nivå på 2,25 G (ca 210 000 kr) til 2,5 G (ca 230 000 kroner). Total kostnad: **260 millioner kroner**.

06

Reversere kutt i barnetillegget i uføretrygden

Barn av uføre foreldre har fire ganger så stor sjanse til å bli uføre som andre. Barnetillegget i uføretrygden fungerte sosialt utjevne og er et viktig sikkerhetsnett mot at barn skal vokse opp i fattigdom. Regjeringen har endret reglene slik at det reelt er spart inn 38 millioner kroner i lavere utbetalinger til uføre med barn. Rødt vil reversere disse endringene, og setter derfor av **38 millioner kroner** mer til barnetillegget i uføretrygden.

07

Økt minstepensjon

Altfor mange minstepensjonister lever under fattigdomsgrensa. Størsteparten av

dem er kvinner, ofte kvinner som har jobbet deltid. Rødt vil prioritere å øke minstepensjonen med 4000 kroner i året, både for aleneboende og samboende. Total kostnad på **505 millioner kroner**.

Tiltakspakke: Arbeidsledighet

08

Flere sysselsettingstiltak

Rødt ønsker et arbeidsliv der flest mulig får bidra til fellesskapet gjennom å jobbe. Skal vi få til det må vi i større grad legge til rette for de som faller utenfor. Derfor vil Rødt øke antallet plasser i sysselsettingstiltak, slik at flere får muligheten til å komme i arbeid. Rødt foreslår 2000 flere tiltaksplasser for helt ledige og 2000 flere tiltaksplasser for personer med redusert arbeidsevne. Total kostnad på **646 millioner kroner**.

09

Flere VTA-plasser

Ventetida på tiltaksplasser for varig tilrettelagt arbeid, der overgang til ordinært arbeid ikke er hovedmotivasjonen, er alt for lang. Som et første ledd i å trappe opp disse tiltaksplassene foreslår Rødt en økning på 500 plasser i 2018. Det vil koste **84,2 millioner kroner**.

10

Videreføre tiltakspakke mot ledighet

Regjeringen har de to siste årene bevilget midler til ulike midlertidige tiltak for økt sysselsetting i lavkonjunkturperioden. I 2018 foreslås det å kutte alle disse tiltakene, begrunnet med at arbeidsledigheten ikke er like høy. Arbeidsledighet er en av de sterkeste drivkreftene bak økt ulikhet, at folk går ledige er en stor kostnad både for enkeltpersoner og samfunnet. Arbeidsledigheten er fortsatt høy i deler av landet, sysselsettingen er lav og altfor mange er langtidsledige. Rødt mener det er altfor tidlig å kutte tiltakene mot ledighet, i verste fall kan det slå beina under den svake bedringen i arbeidsmarkedet. Vi foreslår derfor å videreføre tiltak i 2018, i og med at det fortsatt er ledig kapasitet og store uløste oppgaver. Vedlikehold av bygg og infrastruktur er arbeid som må gjøres, og som sparer oss for framtidige kostnader. Derfor foreslår vi til sammen **2 milliarder kroner** i midlertidige vedlikeholdstilskudd til kommuner, sykehus og fengsler, samt regionale utviklingsmidler. Tilskudd til kommuner fordeles etter samme prinsipp som i 2017, basert på hvor høy arbeidsledigheten er. Rødt ser ingen grunn til å begrense disse tiltakene til Sør-/Vestlandet, da ledigheten er spesielt høy også i andre kommuner, f.eks Fredrikstad.

11

Økt bevilgning til flom- og skredsikring

Arbeidet med å forberede Norge på effektene av klimaendring er enormt stort. Med ledig arbeidskraft er det en god anledning å legge en ekstra innsats i dette arbeidet. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har utarbeidet en liste med nødvendige tiltak for flom- og skredssikring som vil koste rundt 2,5 milliarder å gjennomføre. Men regjeringa gjør stikk motsatt og kutter NVEs budsjett med 136 millioner i 2018. Rødt vil reversere dette kuttet og øke med ytterligere 500 millioner. Tilsammen **636 millioner kroner**.

12

Bredbåndutbygging

Regjeringen foreslår 69,7 millioner i tilskudd til bredbåndsutbygging i områder der markedet ikke finner det lønnsomt å bygge ut. Dette er en vesentlig nedgang fra 138,7 millioner i 2017. Rødt mener lik tilgang til informasjon og kommunikasjonsmuligheter er en viktig demokratisk rettighet, og vil derfor styrke tilskuddsordningen for bredbånd i områder uten kommersiell lønnsomhet. I tillegg er dette en engangs-investering som vil gi økt sysselsetting. Rødt vil øke posten med 71 millioner kroner.

13 Øke lærlingtilskuddet med 15 000 kroner
Rødt ønsker å øke lærlingtilskuddet med 15 000 kroner per lærling. Det gjør vi både fordi samfunnet trenger flere fagarbeidere, og fordi elever bør ha rett til å fullføre utdanninga si. Elever som mangler lærlingeplass er dessuten blant de mange unge står i fare for å havne utenfor arbeidslivet. Forslaget vil totalt koste **300 millioner kroner**.

14 Reversere kutt i dagpenger
Regjeringa foreslår å kutte i opptjeningsperioden for dagpenger ved arbeidsløshet. I dag kan den arbeidsløse velge mellom å legge siste årsinntekt til grunn, eller siste tre år. Fra 1. januar 2018 skal bare opptjeningen for det siste kalenderåret gjelde. Dette kuttet vil føre til at mange arbeidsløse får dårligere råd, og det vil forsterke forskjellene. Derfor vil Rødt reversere kuttet og beholde den gamle ordningen. Det innebærer en økning på **350 millioner kroner**.

15 Gjeninnføre feriepenger for arbeidsledige
Tidligere ble det gitt ferietillegg til dagpengemottakere som fikk dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av året. Ferietillegget ble utbetalt i slutten av januar, men regjeringen avvirket denne ordningen i 2015. Dette kuttet rammet de som har minst fra før og har bidratt til å øke forskjellene. Rødt vil derfor gjeninnføre feriepenger for arbeidsløse. Endringen vil ikke ha noen budsjetteffekt i 2018, fordi feriepenger betales ut året etter de er tjent opp. Da feriepengene ble fjernet hadde dette en innsparing på cirka **800 millioner kroner**.

16 Gjeninnføre skattefritak på sluttvederlag.
I rekken av smålige kutt regjeringa har gjennomført er fjerningen av skattefritaket på sluttvederlag. Sluttvederlag er en særskilt ordning som skal sikre økonomien til eldre som mister jobben få år før de kan gå av med pensjon. Tidligere var dette vederlaget skattefritt, Rødt vil gjeninnføre denne ordningen. Total kostnad på **48 millioner kroner**.

Tiltakspakke: Skatteparadis

17 Mer skattetilsyn
De siste årenes avsløringer om selskaper og superrike enkeltpersoner som gjemmer unna formuer i skatteparadiser viser et tydelig behov for skjerpet kontroll og økt innsats mot skatteflukt. Økte ressurser til Skatteetaten vil derfor være en viktig investering i fellesskapet. Rødt foreslår **60 millioner kroner** til å styrke Skatteetaten.

18 Styrking av Økokrim
De siste årene har kutt i budsjettene til Økokrim ført til at flere saker har blitt droppet og etterforskning utsatt. Samtidig har vi vært vitne til store avsløringer om hvordan de rikeste unndrar seg skatt gjennom å gjemme bort formuene i skatteparadiser. Rødt vil derfor styrke Økokrim med **50 millioner kroner**.

19 Øremerkede midler til skattearbeid
Økt tilsyn og etterforskning etter dagens skatteregler er ikke tilstrekkelig, det trengs også en helt ny tilnærming til skattepolitikk. Nye skattesystemer må utvikles nasjonalt parallelt med at Norge bidrar aktivt i det internasjonale arbeidet, både på EU og FN-nivå. Vi må sikre at det er nok ressurser til å få fortgang i de nasjonale prosessene, og samtidig se disse i sammenheng med de internasjonale. Derfor foreslår Rødt at settes av **150 millioner** i øremerkede midler til et samarbeidsprosjekt mellom Finansdepartementet og Utenriksdepartementet. Hovedmålet i dette tverr-sektorielle prosjektet er å utrede en mer enhetlig tilnærming til skattlegging av multinasjonale selskaper, samt å sikre rask framgang i det nasjonale arbeidet med

land-for-land-rapportering og register for egentlig eierskap.

20

Skattebistand

Rødt foreslår å gjenopprette programmet «Skatt for utvikling» under bistandsbudsjettet for å hjelpe land med å utvikle skattesystemer til det beste for landets innbyggere og det internasjonale skattearbeidet. For 2018 foreslår vi **100 millioner kroner** inn i dette programmet.

21

Støtte til sivilt samfunn

I sitt forslag har regjeringen fjernet en viktig målsetting for tildeling av bistandsmidler til sivilt samfunn. Rødt foreslår at «bærekraftig naturressursforvaltning og åpenhet om kapitalstrømmer» beholdes som ett av de prioriterte målene for bevilgninger under kapittel 160 «Sivilt samfunn».

Tiltakspakke: Velferdsprofitt

22

Reversere overføring i barnevernet

Regjeringen foreslår å overføre 500 millioner kroner fra det statlige barnevernet til «innkjøp fra private aktører». De private aktørene i barnevernet er i økende grad kommersielle selskaper som tar ut betydelig profitt fra driften sin. Rødt mener at hver krone bevilget til offentlig velferd skal gå til nettopp offentlig velferd, og ikke forsvinne ut i privat profitt. Derfor vil vi reversere denne overføringen, og i tillegg styrke kompetansearbeidet i statlig barnevern med **50 millioner kroner**.

23

Avvikle mva-ordning i sykehusene

Stadig flere oppgaver på sykehusene blir satt ut på anbud og driftes av kommersielle aktører. En stor drivkraft bak dette er en endring som trådte i kraft i 2017, hvor måten sykehusene betaler mva på er endret. Endringen hadde ingen påvirkning på bevilgningene til sykehusene, men gjør det mer lønnsomt for sykehus å kjøpe eksterne tjenester som IT, renhold, vaskeri og kantinedrift. Rødt ønsker å reversere denne endringen, som kalles «nøytral mva for helseforetakene» fra og med 2018. Dette er en provenynøytral endring.

Tiltakspakke: Arbeidslivskriminalitet

24

Styrke arbeidstilsynet

Sosial dumping, ulovlig innleie og arbeidslivskriminalitet er i ferd med å ødelegge hele bransjer i norsk arbeidsliv. Rødt ønsker å styrke Arbeidstilsynets tilsyns- og sanksjonsrett mot bedrifter som bryter arbeidsmiljøloven. Det krever økte ressurser, og Rødt foreslår **60 millioner kroner** ekstra til Arbeidstilsynet.

25

Innsats mot akrim

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet må inkludere flere etater enn arbeidstilsynet. I dag samarbeider NAV, Skatteetaten og Politiet med arbeidstilsynet via Akrim-sentre. Rødt vil at alle disse instansene skal kunne prioritere arbeidet mot arbeidslivskriminalitet, og foreslår derfor økte bevilgninger til NAV, Politiet og Skatteetaten på 20 millioner kroner hver. Til sammen **60 millioner kroner**.

26

Øke fagforeningsfradraget

En viktig bærebjelke i den norske modellen er sterke fagforeningskollektiv. Fagbevegelsen har vist seg å være den sterkeste kraften i kampen mot arbeidslivskriminalitet. De siste årene har imidlertid antall organiserte arbeidstakere gått ned. Bedrifters medlemskap i arbeidsgiverorganisasjoner har i praksis full fradragsrett, fordi det trekkes fra selskapets overskudd. Rødt ønsker derfor å øke fagforenings-

fradraget for å stimulere til at flere organiserer seg på sin arbeidsplass. Total kostnad **580 millioner kroner**.

Inndekning: skattepolitikk

27

Mer progressiv inntektsskatt

For å finansiere tiltakene mot økende ulikhet foreslår Rødt å øke skatten på høye inntekter. Dette gjør vi ved å øke trinnsnittet fra og med årsinntekt på 598 050 kroner. Hoveddelen av skatteøkningen kommer ved årsinntekt på 850 000 kroner, og 1,2 millioner kroner. Se kap 5 om skatteopplegget for flere detaljer. Det er beregnet at endringen vil gi **15,9 milliarder kroner** ekstra til fellesskapet i 2018.

28

Økt skatt på utbytte

I tillegg til økt skatt på høye inntekter, foreslår Rødt å øke skatten på utbytte. Utbytte er den delen av verdiskapinga som eierne, oftest aksjonærer, tar ut av selskaper. Utbytte blir beskattet i det personlige skatteoppgjøret sammen med andre personinntekter. Se kap 5 om skatteopplegget for flere detaljer. Det er beregnet at endringen vil gi **6,99 milliarder kroner** ekstra til fellesskapet i 2018.

29

Fjerne skjermingsfradraget

Skjermingsfradraget er en ordning som sikrer aksjonærer rett til å ta ut en andel av utbyttet skattefritt. Nærmere omtale finnes i kap 5. Rødt ønsker å fjerne denne ordningen i sin helhet, en endring som er beregnet å gi **180 millioner kroner** ekstra til fellesskapet i 2018.

30

Fjerne verdsettingsrabatten

Rødt ønsker større endringer i formuesskatten, og vil jobbe videre med dette det neste året. Foreløpig foreslår vi at verdsettingsrabatten på sekundærboliger og aksjer og driftsmidler fjernes i sin helhet. Nærmere omtale under kap 5. Totalt vil endringen gi **1,86 milliarder kroner** ekstra til fellesskapet i 2018.

31

Arveavgift

Den største forskjellen mellom folk oppstår på fødestua; hvilken familie du er født inn i har enormt mye å si for dine muligheter i livet. Når vi ser at store formuer vokser gjennom generasjoner, og at 2 av 3 av Norges 100 rikeste er arvinger, så er det åpenbart for Rødt at vi trenger en omfordelende arveavgift. På grunn av manglende statistisk grunnlag har vi ikke hatt mulighet til å utforme en konkret arveavgift som forslag til statsbudsjettet 2018, men dette vil vi prioritere høyt i året som kommer.

32

Selskapsskatt

Skatten selskaper betaler på overskuddet sitt har blitt stadig redusert under Høyre/Frp-regjeringa. Ett av argumentene for denne endringen er at man vil hevde seg i den internasjonale konkurransen om å tilby selskaper lav skatt, og dermed få de til å etablere seg i landet. De siste ukers avsløringer om skatteplanlegging og -kriminalitet, Paradise Papers, viser med all tydelighet at et slikt kappløp mot bunnen ikke er veien å gå i skattepolitikken. Å underby skattevilkår er en konkurranse hvor selv vinneren står igjen som taperen. Rødt ønsker en ny og forbedret modell for enhetlig skattlegging, slik som EUs foreslåtte CCCTB-modell, der selskaper i større grad betaler skatt i forhold til hvor stor faktisk aktivitet de har i ulike land. På grunn av manglende tallgrunnlag har vi ikke foreslått en konkret økt selskapsskatt for 2018, men vil utrede dette fram mot neste års budsjettprosess.

33

Reversere skatteøkning for brakkearbeidere

I sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslår regjeringen endringer i reglene for skattefradrag for kost og losji. Dette medfører økt skatt for folk som bor på brakke

og pendler i forbindelse med arbeid, og Rødt vil derfor reversere denne endringen på totalt **600 millioner kroner**.

34

Laveste MVA-sats

Regjeringen foreslår å heve laveste mva-sats fra 10 % til 12 %. Dette er en sats som gjelder for blant annet kollektivtransport, kino og museer, og som for ikke lenge siden ble økt fra 8 % til 10 %. Rødt ønsker ikke denne endringen, og legger derfor inn en redusert inntekt på **530 millioner kroner**.

35

Avvikle 350 kr-grensa for avgiftsfri netthandel

I dag kan privatpersoner importere varer avgiftsfritt fra utlandet opp til en grense på 350 kroner per innførsel. Dette fører til at det blir relativt billigere for folk å handle varer på nett fra utlandet, enn i butikker i Norge. Dette er et avgiftsfritak, på både mva, toll og særavgifter, som Rødt ikke ser noen grunn til å beholde. Vi støtter kravet fra både næringslivet og fagbevegelsen om at fritaket må fjernes for å sikre arbeidsplasser i handelsnæringa. Å fjerne særfrirket fra og med 1. april 2018 er beregnet til å medføre økte inntekter på cirka **900 millioner kroner** for budsjettåret 2018.

Miljø- og næring

36

Øke miljøteknologifondet

Det grønne skiftet avhenger av en omstilling av norsk industri. Miljøteknologifondet har i flere år mottatt langt flere søknader enn de har kunnet gi tilskudd til. Rødt vil derfor øke Miljøteknologifondets rammer med **350 millioner kroner** for å stimulere til utvikling av nye, grønne arbeidsplasser.

37

Opprusting av eksisterende vannkraftverk

Kraftpotensialet i eksisterende vannkraftverk er stort, og det er behov for en plan for hvordan eksisterende vannkraftverk skal opprustes. Dette vil både være et energitiltak, og et viktig miljøtiltak. Vi må utnytte potensialet i de kraftverkene som allerede finnes. Rødt vil derfor bruke **400 millioner kroner** på å planlegge og starte arbeidet med opprustinga.

38

ENOVA

Rødt foreslår å øke overføringene til klima- og energifondet med **500 millioner kroner**. Fondet finansierer tiltak for energisparing og teknologiutvikling gjennom ENOVA, og bidrar til miljøvennlig omlegging av både energibruk og -produksjon.

39

Reversere kutt i CCS

I regjeringens budsjettforslag kuttes CO₂-fangst og -lagring (CCS) fra 360 millioner til 20 millioner. Skal Norge kunne oppfylle våre krav til utslippskutt, slik vi er forpliktet til gjennom Paris-avtalen, er vi nødt til å satse på CCS-teknologi. Rødt vil derfor reversere dette kuttet på **340 millioner kroner**.

40

Kutte i petroleumsforskning

Norge trenger ikke mer petroleumsforskning. Vi trenger framtidsrettet og innovativ forskning, samt forskning på konsekvenser av tap av naturmangfold og miljøendringer. Derfor må petroleumsforskninga reduseres kraftig. Rødt foreslår å fjerne bevilgningene til Petromaks2, Demo 2000 og Strategisk petroleumsforskning, tilsammen **291 millioner kroner**.

41

Leterefusjonsordningen

Refusjonsordningen for kostnader til letevirksomhet i olje- og gassektoren er en særordning som Rødt mener bør avvikles. Formålet med ordningen er å likestille

oljeselskaper i og utenfor skatteposisjon, men i praksis har den vist seg å være en effektiv pådriver for økt letevirksomhet. Å bruke ressurser på å lete etter mer olje og gass er ikke riktig prioritering, verken for klima- eller næringspolitikken. Vi vet at verden allerede har funnet mer olje og gass enn vi kan utvinne dersom vi skal nå to-gradersmålet, da bør ikke næringspolitikken legge opp til stadig mer letevirksomhet. Å avvikle refusjonsordninga gir ingen provenyeffekt direkte i statsbudsjettet for 2018, i og med at refusjon gis etterskuddsvis i forbindelse med utligning av petroleumsskatt.

42

Seismikkskyting

På samme måte som Rødt ønsker å avvikle leterefusjonsordninga, mener vi det ikke bør prioriteres å drive geologisk kartlegging ved seismikkskyting. Vi foreslår derfor å kutte kapittelet for seismiske undersøkelser med **36 millioner kroner**.

43

Petoro Iceland AS

I regjeringens forslag er det budsjettet med driftsmidler til norsk statlig involvering i petroleumsvirksomhet på islandsk kontinentalsokkel, via et datterselskap av Petoro, Petoro Iceland AS. Rødt er uenig i denne prioriteringen av offentlig næringspolitikk, og foreslår å kutte begge postene knyttet til Petoros engasjement på Island. Tilsammen et kutt på **30,2 millioner kroner**.

44

Kutte i Nye Veier AS

Nye Veier har i sine bevilgninger fått i oppdrag å bygge motorveier i korridorer der jernbanen bør prioriteres, i tillegg til at disse utbyggingene har store negative konsekvenser for naturmangfold og matjord. Rødt foreslår å kutte bevilgningene med **3 704 millioner kroner**, og at posten dermed videreføres på 2017-nivå.

45

Satsing på gang og sykkelvei

Satsing på gang og sykkelvei tilrettelegger for miljøvennlig transport og god folkehelse. Rødt foreslår å øke bevilgningene til gang- og sykkelvei langs riksveiene med 374 millioner til totalt 600 mill. I tettbygde strøk er det viktig å separere syklistene og fotgjengere for å øke trafikksikkerheten. Rødt foreslår også å øke bevilgningene til sykkelveier i byene med 224 millioner. Totalt **598 millioner kroner**.

46

Kollektiv-milliardene

Midlene til kollektivsatsing i de større byene må økes kraftig. Det er et stort etterslep i bevilgninger, når vi ser på hvor mye penger Nasjonal transportplan 2014-2023 la opp til å bruke til bymiljøavtaler i foregående fireårsperiode. Belønningsordningen og bymiljøavtalene gir de større byene mulighet til å satse på kollektivtransport for å innfri klimaforlikets nullvekstmål, og premierer kommuner som prioriterer lokale tiltak som begrenser biltrafikken og dermed bedrer miljøet. Midlene kan brukes til både investeringer og drift og kan derfor økes betydelig uten store planprosesser. Rødt ønsker derfor å øke bevilgningene på de aktuelle postene med til sammen **2 000 millioner kroner**.

47

Jernbane - vedlikehold, planlegging og godstiltak

For å få jernbanen til å bli et konkurransedyktig og miljøriktig transportalternativ for både person- og godstransporter, må toget bli pålitelig, og da må vedlikeholds-innsatsen trappes kraftig opp. Det må også settes av mer penger til spesifikke godstiltak, alt fra små tiltak som gir rask effekt, til planlegging av større prosjekter. Dette er viktig for å innfri politiske mål om å flytte gods fra vei til bane og er dermed også et godt miljøtiltak. Rødt mener derfor at bevilgningene til jernbane må økes med **1 800 millioner kroner**.

48

Skogvern

For å nå målet om 10 prosent skogvern må vernet økes kraftig, og bevilgningene

må nå en milliard i løpet av to år. Rødt foreslår derfor å bevilge **358,4 millioner** mer til skogvern, fordelt på 307,4 millioner til skogvern og 1 millioner til forvaltningskapasitet i Miljødirektoratet.

49

Styrket naturforvaltning

En mangfoldig natur med stor artsrikdom er en viktig forsikring mot klimaendringene. Rødt foreslår å styrke ulike tilskuddspostene under Miljødirektoratet som går til viktige tiltak for å ta vare på naturmangfoldet. Til sammen øker vi postene med **399 millioner kroner**, blant annet ved å øke innsatsen for truede arter og naturtyper, vern av myr, bedret vannressursforvaltning og mot marin forsøpling.

50

Økologisk grunnkart

Vi har for lite kunnskap om hvor viktige naturverdier befinner seg i Norge. Et økologisk grunnkart gjør effektiv saksbehandling mulig, samtidig som utvikling kan skje uten at det går på bekostning av naturverdier. Regjeringen har foreslått å kutte bevilgningene til dette arbeidet med **50 millioner kroner**. Rødt foreslår å reversere kuttet.

51

Reversere kutt i organisasjoner under LMD

Regjeringa har foreslått å kutte støtten til en rekke organisasjoner som får støtte fra Landbruks- og matdepartementet, blant annet 4H, Natur og Ungdom, Spire og Matsentralen, med begrunnelse i at tildelingskriteriene for støtte er dårlige. Disse organisasjonene gjør et enormt frivillig arbeid. Særlig Matsentralen utfyller flere viktige roller, ved å minske matsvinn og redistribuere mat. Rødt vil derfor reversere kuttene til organisasjonene, og øker potten med 5 millioner, tilsammen en påplussing på **40 millioner kroner**. Det bør lages nye tildelingskriterier som legger vekt på bærekraft og som fremmer et miljøvennlig landbruk.

Feminisme

52

Frivillige organisasjoner

Regjeringas forslag om å kutte i støtten til JURK, rettshjelp i krisesentrene, Jussbuss og andre rettshjelpstiltak vil svekke kvinners og minoriteters rettssikkerhet, og bidra til at mennesker i en utsatt situasjon ikke får hjelpen de trenger. Rødt går derfor inn for å reversere dette kuttet på 15 millioner, og i tillegg øke potten med 15 millioner kroner for å styrke arbeidet. Totalt en økning på **30 millioner kroner** målt mot regjeringens forslag.

53

Øke støtte ROSA

Ifølge en evalueringsrapport fra Vista Analyse har prostitusjonen i Norge blitt redusert med 20–25% etter innføringen av sexkjøpsloven. Nå er tiden kommet for å styrke hjelpetiltakene og bidra til at flere kommer seg ut av prostitusjon. Rødt vil derfor øke støtten til ROSA-prosjektet som arbeider med å hjelpe ofre for menneskehandel ut av prostitusjon. Vi foreslår en økning på **10 millioner kroner**.

54

Opptrappingsplan mot vold og overgrep

Anmeldte seksuallovbrudd mot barn under 16 år har økt med 47 prosent fra 2015 til 2017. Det er en dramatisk økning som krever betydelige tiltak. Et viktig første skritt vil være å styrke opptrappingsplanen mot vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn og unge. Rødt foreslår en økning på **50 millioner kroner**.

55

Øke støtten til kvinnebevegelsen

Norge er rangert som verdens nest mest likestilte land i Verdens økonomiske forums (WEF) årlige rapport om likestilling. Men vi dropper til fjortende plass i kategorien «lik

lønn for likt arbeid». Den siste tidens oppmerksomhet rundt seksuelle overgrep og trakassering er et annet eksempel på et område som må møtes med nye tiltak. Rødt ønsker derfor å øke støtten til den organiserte kvinnebevegelsen i Norge med **5 millioner kroner**.

56

Reversere kutt likestilling- og diskrimineringsombud

Samtidig som Likestillings- og diskrimineringsombudet opplever kraftig økning i antall henvendelser på grunn av #metoo-kampanjen ønsker regjeringen å kutte ombudets budsjett fra 53,9 millioner til 42,9 millioner. Fra 2010 til 2017 har antall henvendelser fra folk som søker veiledning gått fra 1338 til 1940 per år. Det er en klar indikasjon på ombudets viktige funksjon. Rødt vil derfor reversere dette kuttet på **11,1 millioner kroner**. Vi foreslår også å reversere kutt til likestillingssentrene på Hamar og i Steigen på til sammen **2 millioner kroner**.

Forsvar og bistand

57

Avslutte anskaffelsen av nye kampfly

Innkjøpet av kampfly av typen F-35 blir fastlands-Norges største investering. Rødt frykter det blir en feilinvestering av dimensjoner. Vi ønsker en annen utvikling av norsk forsvar, som ikke låser oss til USAs utenriks- og sikkerhetspolitikk. Rødt foreslår derfor å stryke hele posten for kjøp av kampfly med baseløsning i statsbudsjettet for 2018. Posten er på **8 997 millioner kroner**.

58

Styrke norsk forsvar

I stedet for å prioritere kampfly til bruk i angrepskrig, ønsker Rødt å styrke land- og sjøbasert forsvar. Vi foreslår å øke bevilgningene til Heimevernet, Sjøheimevernet og Hæren med til sammen **1 003 millioner kroner**.

59

Kutte i militære oppdrag i utlandet

Rødt foreslår å kutte post 1792 «Norske styrker i utlandet» med **848,8 millioner kroner**. Utgiftene som kuttes er tilknyttet Operation Inherent Resolve, Afghanistan/RSM, Mali/MINUSMA, EFP (Enhanced Force Presence) og ANA Trust Fund. Vi foreslår å beholde bevilgningene til «Tilsyn helsetjenester», samt delen av «øvrige bidrag» og «operasjonsspesifikk trening» som går til FN-operasjoner.

60

Joint Strike Missil

I sammenheng med at Rødt foreslår å kutte bevilgningene til kampflykjøp, foreslår vi også å kutte de konkrete bevilgningene til Joint Strike Missil på **1 400 millioner kroner**.

61

Bistandsmilliard

1 000 millioner kroner av det som kuttes i kampflykjøpet foreslår Rødt å bruke på bistand. Vi foreslår økte bevilgninger til postene for sivilt samfunn, menneskerettighetsarbeid, fred og forsoning og kvinner og likestilling med tilsammen 500 millioner. I tillegg ønsker vi å øke regionale bevilgninger på 500 millioner kroner.

62

Fjerne setning om boikott-organisasjoner

I regjeringens forslag til statsbudsjett tas det til orde for økonomisk boikott av organisasjoner som fremmer BDS (boikott, desinvesteringer og sanksjoner) som strategi for å presse Israel til å avslutte den 50 år lange okkupasjonen og koloniseringen av palestinsk land. Rødt er sterkt uenig i forslaget om å nekte økonomisk støtte til organisasjoner på bakgrunn av BDS-krav. Konkret foreslår vi å stryke følgende setning under kapittel 152 post 78: «Det er heller ikke i tråd med norsk politikk å støtte organisasjoner som har uttrykt hovedformål å fremme

BDS-kampanjen (Boikott, Desinvesteringer og Sanksjoner). Regjeringen er imot boikott av Israel. Boikott skaper avstand, og Regjeringen tror i stedet på dialog og samarbeid for å skape tillit som en forutsetning for å løse konflikten mellom israelere og palestinere.»

63

Oslo Freedom forum

Oslo Freedom Forum er en årlig konferanse organisert av den amerikanske stiftelsen Human Rights Foundation med tilknytning til høyreekstreme miljøer i USA og antidemokratiske krefter i Latin-Amerika. Forumet har tidligere vært utsatt for kritikk, blant annet fra Utenriksdepartementets menneskerettighetsseksjon, for å underminere FN og FNs definisjon av menneskerettigheter. Rødt mener norsk statsstøtte til organisasjonen sender et uheldig signal, og vi vil derfor kutte denne støtten på **2 millioner kroner**.

64

Kutte i Norfund

Rødt foreslår å kutte bevilgningene til Norfund med **200 millioner kroner**, ned til nivået bevilgningene var på i 2015. I tillegg mener Rødt det må foretas en uavhengig gjennomgang av utviklingseffekt i Norfund, sett opp mot deres mandat og inkludert sannsynliggjøring, katalytisk effekt og dokumentasjon av bærekraftig utviklings-effekt.

Antirasisme og minoriteter

65

5000 kvoteflyktninger

Tall fra Flyktningshjelpen viser at det i 2016 var 65,6 millioner mennesker på flukt i verden. Nesten 40 millioner av disse er internflyktninger. Dette er en økning på over 300.000 fra 2015. Rødt mener Norge har råd til å vise en større generøsitet når det gjelder folk på flukt fra krig, sult og nød. Rødt foreslår at Norge skal ta imot 5 000 kvoteflyktninger i 2018, mot regjeringens forslag på 1 120. Det medfører en samlet kostnadsøkning på **282 millioner kroner**.

66

Mer norskopplæring

Språkkunnskaper er en forutsetning for integrering og samfunnsdeltakelse. Rødt foreslår derfor å øke antall timer norskkurs som tilbys asylsøkere på mottak med søknad under behandling. Dagens tilbud er på 175 timer, Rødt foreslår å øke til 225 timer. Tiltaket er beregnet til å koste **10 millioner kroner**.

67

Kutte til HRS - gi til Refugees Welcome Norway

Human Rights Service har i en årrekke mottatt penger over statsbudsjettet øremerket integreringstiltak. Rødt mener Human Rights Service bidrar til polarisering og svekker integreringen snarere enn å styrke den. Vi vil derfor frata HRS støtten på **1,8 millioner kroner** og heller kanalisere pengene til hjelp-til-selvhjelps-organisasjonen Refugees Welcome Norway.

68

Økt støtte til LHBTI-organisasjoner

De høyreekstremes angrep på den organiserte LHBT-bevegelsen det siste året, har synliggjort den viktige rollen organisasjonene FRI og Skeiv verden spiller i kampen mot diskriminering av lesbiske, homofile, bifile og transpersoner. Rødt ønsker å styrke dette arbeidet gjennom økte overføringer til organisasjoner av og for mål-gruppa på **5 millioner kroner**.

69

Rosa kompetanse skole og barnehage

Rosa kompetanse skole og barnehage er kurs om kjønns mangfold for ansatte og elever i norske skoler og barnehager. Kursene gir ansatte og barn et språk for å

beskrive kjønn og seksualitetsuttrykk, og har stor overføringsverdi til temaer om mangfold, utenforskap og majoritets- og minoritetsproblematikk. Rødt vil derfor øke bevilgningene til Rosa kompetanse med **2 millioner kroner**.

70 Saemien Sijte på Snåsa

Det sørsamiske museet og kultursenteret Saemien Sijte på Snåsa er en viktig formidlings- og møtearena for sørsamisk kultur og historie. Museet har siden 1986 jobbet med å få et større museumsbygg. Rødt vil støtte denne viktige formidlingsarenaen med **5 millioner kroner**.

71 Samiske språktiltak - Hjertespråket

Språk er en viktig identitetsmarkør. Flere av de samiske språkene står svakt i Norge, og det er behov for å styrke arbeidet med de samiske språkene i Norge, både gjennom økt mulighet for fjernundervisning og styrking av språkarbeidet i de samiske kommunene. Rødt vil derfor styrke dette arbeidet med **5 millioner kroner**.

Helse og omsorg

72 Innfasing av offentlig tannpleie

For Rødt står prinsippet om gratis og universelt tilgjengelige helsetjenester sterkt. Når tannhelse er utelukket fra egenandelsordningen, mener vi det er en stor svakhet ved det offentlige helsetilbudet. Vi ser ingen grunn til at tenner ikke skal sidestilles med resten av kroppen, og foreslår en innfasing av tannpleie i egenandelsordningen. Vi foreslår **2 500 millioner kroner** til dette i budsjettet for 2018. Basert på svar på spørsmål til Finansdepartementet i forbindelse med budsjettarbeidet, ser vi for oss at et slikt første trinn i innfasingen kan bestå av 20 % dekning for årlige utgifter mellom 2 000 kr og 5 000 kr, og 40 % dekning på utgifter som overstiger 5 000 kroner.

73 Satsing på sykehusene

I forslaget til Statsbudsjett for 2018 er veksten i sykehusbudsjettene på i underkant av 1,6 milliarder. Dette må regnes som en videreføring av den systematiske underfinansieringen av sektoren vi har sett de siste 10 årene. Vi foreslår å øke bevilgningen til regionale helseforetak med **400 millioner kroner**.

74 Ansvar for hjelpemidler

Regjeringen har i Statsbudsjettet for 2018 foreslått å flytte mesteparten av hjelpemiddelansvaret fra Folketrygden og over til kommunene. Dette er en endring som brukerne, kommunene og fagfolkene ikke ønsker. Rødt foreslår at ansvaret fortsatt skal ligge i Folketrygden.

75 Fysioterapi for kronisk syke og funksjonshemmede

En kvart million nordmenn med kroniske lidelser mistet retten til behandling hos fysioterapeut uten egenandel i fjor. Dette usosiale kuttet rammet en stor pasientgruppe. Mange kronikere er uføretrygdede, og har ikke råd til enda en behandlingskostnad. Derfor vil Rødt fjerne egenandelen på fysioterapi for kronisk syke og funksjonshemmede. Endringen har en beregnet kostnad på **308 millioner kroner**.

76 Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet i toppfinansieringsordningen til 1 235 000 kroner. Dette er en ordning som sørger for at kommunene får dekket utgifter til spesielt ressurskrevende tjenester for personer fra staten, når de overstiger innslagspunktet. Den foreslåtte økningen er 50 000 kroner mer enn en reell prisjustering. Rødt foreslår derfor å redusere innslagspunktet med 50 000 kroner. Merkostnaden på statsbudsjettet er beregnet til **345 millioner kroner**.

77 Pleiepenger
Rødt foreslår en endring i pleiepengeordningen slik at kompensasjonsgraden er 100%, og at pleiepenger også kan gis til foreldre med utviklingshemmede barn over 18 år. Den foreslåtte endringen er beregnet å koste **132 millioner kroner**.

78 Skolehelsetjenesten
Alle elever bør ha tilgang til en god og trygg skolehelsetjeneste, gjennom hele skoleløpet. Dette er en tjeneste som ofte blir nedprioritert i trange kommunebudsjetter, og Rødt foreslår derfor nye øremerkede midler til 250 helårsstillinger i skolehelsetjenesten. Total kostnad på **177,5 millioner kroner**.

79 Øremerkede midler til rusomsorg
Med regjeringens forslag til budsjett mener Rødt at vi ikke ligger godt nok an i opptrappingsplanen for rusfeltet. Vi foreslår derfor å bevilge **200 millioner kroner** ekstra til oppfølging av denne planen i 2018.

80 Barnevernsløft.
Det kommunale barnevernet er kraftig underfinansiert, og manglende ressurser går ut over de aller svakeste barna. I tillegg til at Rødt har foreslått en stor økning i frie midler til kommunene, ønsker vi også å øke de øremerkede midlene til kommunalt barnevern med **148 millioner kroner**, for å kunne finansiere 200 nye stillinger.

Utdanning

81 Opprustning av verksteder på yrkesfag
Verkstedene og utstyrsparkene på yrkesfagsskoler trenger sårt opprustning. Å oppgradere utstyret på verkstedene er et viktig tiltak for at elever skal få relevant teknologiopplæring som faktisk kan brukes i arbeidslivet. Derfor foreslår Rødt at det opprettes et utstyrsfond, i første omgang på **200 millioner kroner**, som fylkeskommunene kan søke på for utstyrsinvesteringer.

82 50% økning i utstyrsstipendene
Utstyrsstipendet til videregående elever er ment å dekke kostnader til skolemateriell, slik som PC, læremateriell eller arbeidsutstyr. Drøyt 186.000 elever søkte og mottok stipend i skoleåret 2016/17. Dagens stipendnivå er langt under det reelle kostnadsnivået for nødvendig utstyr, og forskjellen er spesielt stor for yrkesfaglige linjer. Utdanning skal være gratis, det er ikke tilfellet når elever må ut med store summer til nødvendig utstyr, en situasjon som er spesielt alvorlig når forskjellene i samfunnet øker. Vi foreslår å øke satsene for utstyrsstipender med 50 %. Det innebærer en total kostnad på **135 millioner kroner**.

83 Reversere kutt i borteboerstipendet
Elever i videregående skole som ikke bor hjemme hos foreldrene sine, kan i dag få bostipend dersom skolen ligger mer enn 40 kilometer fra hjemmet. Regjeringa foreslår å øke denne avstandsgrensa til 60 kilometer, noe som innebærer et kutt på 21,2 millioner. Mange steder i landet er reiseveiene så vanskelige at å det å dagspendle over 40 kilometer er en stor utfordring for unge elever. Muligheten til borteboerstipend er noe som sørger for at alle ungdom, uansett hvor de bor og hvor mye foreldrene tjener, skal ha tilgang på videregående utdanning. Rødt foreslår derfor å reversere endringen på **21,2 millioner kroner**.

84 3750 ekstra studentboliger
Én studentbolig til hver femte student bør være et minimum. For å nå dette målet,

trengs det 15.000 flere studentboliger enn i dag. Ved å øke antallet nye boliger med 3750 i året kan målet nås i løpet av denne stortingsperioden. Vi foreslår derfor økte bevilgninger til studentboliger på **213 millioner kroner** i 2018.

85

Reversere kuttet til folkehøgskolene

Folkehøgskolene tilbyr et viktig tilbud til mange elever, særlig fordi de tilbyr en mer praktisk rettet utdanning. Folkehøgskolene har også blitt mer populære de siste årene, i år er det over 7600 elever går på folkehøgskoler, som ny rekord for tredje år på rad. For å kunne bevare tilbudet folkehøgskolene gir vil Rødt derfor reversere regjeringens kutt på **36 millioner kroner**.

86

Skolebibliotek

Skolebibliotekene er en viktig institusjon for litteraturformidling og leseglede blant barn og unge. Men alt for få skolebibliotek har råd til tilstrekkelige ansatteressurser og nye innkjøp for å holde samlinga oppdatert. Rødt foreslår å øke lesestimuleringsordninga med **50 millioner kroner** i tillegg til regjeringens forslag, og åpne for at skolebiblioteker kan søke på denne ordningen.

87

Redusert makspris i barnehage

Regjeringen foreslår å øke maksprisen for foreldrebetaling i barnehage til 2910 kroner, en reell økning på 110 kroner. Dyrere barnehage går ut over familiens økonomi og muligheten for barn til å gå i barnehage uavhengig av foreldrenes lommebok. Rødt vil reversere denne økningen og redusere maksprisen ytterligere til 2746 kroner for heldagsplass i barnehage. Netto kostnad som følge av økt overføring til kommunene på totalt **430,4 millioner kroner**.

Kultur og medier

88

Pressestøtte

I en tid der mediebildet preges av kommersialisering og monopolisering, mener Rødt det er viktig å sikre meningsbærende aviser, undersøkende journalistikk og en kritisk presse. Vi foreslår derfor å bevilge **32 millioner kroner** mer enn regjeringen foreslår til økt pressestøtte.

89

Kunstnerstipendene

For Rødt er det viktig at kulturpolitikken prioriterer de som skaper og formidler kunst og kultur. Å bedre kunstnerøkonomien har vært et uttalt mål for regjeringen, likevel foreslår de ikke midler til å følge opp den treårige lønnsreformen for kunstnerstipendene. Kunstnerstipendene er det viktigste kunstpolitiske virkemidlet, og å øke disse er den mest målrettede måten å bedre kunstnerøkonomien på. Rødt foreslår å øke bevilgningene med **14,4 millioner kroner** slik at den treårige lønnsreformen kan følges opp.

90

Kulturfond

Rødt foreslår å øke avsetningen til Norsk kulturfond med **50 millioner kroner**. Dette for å sikre bedre økonomi i det frie feltet og ved de mindre kunstinstitusjonene landet rundt.

91

Folkebibliotekene

Folkebibliotekene har lenge vært en stolt og viktig tradisjon i Norge. De har i tiår formidlet litteratur, kultur, opplevelser og leseglede til et bredt spekter av befolkningen, helt uavhengig av økonomisk og sosial bakgrunn. De siste årene har bibliotekene vist at de kan spille en enda viktigere rolle i framtida. Flere biblioteker har tatt i bruk ny teknologi for å utvide tilbudet gjennom hele døgnet, mens andre

biblioteker utvider låneordninger til å gjelde for eksempel verktøy. I møte med miljøproblemer og økende ulikhet, er allment tilgjengelige og gratis låneordninger noe vi må bygge videre på. Rødt foreslår **300 millioner kroner** i et løft for folkebibliotekene, kanalisert via kommunene. Satsingen gir bibliotekene mulighet til å utvide og styrke sin rolle som samfunnsinstitusjon.

Oslo-satsinger

92 Andrelinjebarnevernet

Oslo er det eneste fylket som har ansvar andrelinjebarnevernet selv, i resten av landet ligger ansvaret hos Bufetat. De statlige tilskuddene Oslo får for dette dekker langt fra merkostandene fylket har, og over tid har differansen vokst betydelig. Beregninger basert på en forsøksordning i 3 kommuner viser at underfinansieringen av Oslos andrelinjebarnevern er i størrelsesorden **160 millioner kroner**. Rødt foreslår å øke de statlige tilskuddene til Oslo tilsvarende for å jevne ut denne forskjellen.

93 Områdesatsinger

For Rødt er kampen mot forskjells-Norge den aller viktigste, og en del av dette arbeidet må gjøres spesifikt i Oslo. En rekke områder i hovedstaden har stor konsentrasjon av fattigdom, spesielt i barnefamilier, og Oslo kommune har selv satt igang konkrete områdesatsinger for Oslo Sør, Groruddalen og Indre Øst. Rødt mener at disse satsingene er av nasjonal betydning, og ønsker økte bevilgninger over statsbudsjettet. Byrådet i Oslo har satt av 125 millioner kroner til områdesatsingen. Rødt foreslår at de statlige bevilgningene legges på samme nivå, noe som innebærer en økning på **55 millioner kroner** målt mot regjeringens budsjettforslag.

Kommuner generelt

94 Reversere endringer i eiendomsskatten

Eiendomsskatten er det kommunene som fastsetter, og stadig flere kommuner bruker denne muligheten til å finansiere mer kommunal velferd. Men rammene for eiendomsskatten er det Stortinget som bestemmer, og regjeringen foreslår å fjerne muligheten kommunene har til å ilegge eiendomsskatt på «produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner». Endringen er foreslått innført fra 2019, med overgangsperiode på fem år, og vil ikke ha noen provenyeffekt i 2018.

Forslaget medfører en omfordeling av skatteinntekter fra kommunene til staten og bedriftseiere, og at store deler av industrien vil bli fritatt for eiendomsskatt. Regjeringen anslår at dette vil innebære 800 millioner i redusert eiendomsskatt for industrien når endringene får full virkning fra 2023. Siden selskapene som betaler eiendomsskatt i dag får redusert overskudd og derfor fratrukk i selskapsskatten, vil dette innebære 100 millioner høyere skatteinntekter for staten. I tillegg vil redusert skatt til kommunen for bedrifter som er hel- eller deleid av staten, bety at staten vil kunne hente ut større utbytte. For eksempel betalte Statnett i 2016 220 millioner kroner i eiendomsskatt til landets kommuner.

Både KS, Kraftkommunenes organisasjon (LKV) og Norske industrikommuner (NIK) anslår at regjeringen undervurderer effekten av endringen, og at skatten vil reduseres med mer enn 1 milliard. En lang rekke kommuner vil tape inntekter på flere titalls millioner årlig. Særlig gjelder dette kommuner som huser store industribedrifter.

Rødt går imot den foreslåtte endringen, som vil gå direkte ut over den kommunale

velferden i kommunene hvor verdiene skapes.

95 Redusere kapitaliseringsrenta

Eiendomsskatt på vannkraftverk baseres på den anslåtte markedsverdien over tid, det vil si nåverdien av framtidige inntektsstrømmer. I beregningen av nåverdien er det avgjørende hvilken rente som brukes, denne omtales som kapitaliseringsrenta. Denne renta har ligget fast på 4,5 prosent siden 2011, på tross av at det generelle rentenivået har sunket betraktelig, og på tross av at regjeringen skal gjøre en årlig vurdering.

Beregninger fra Landssammenslutningen av kraftkommuner (LKV) anslår at kommunene taper rundt 380 millioner kroner årlig på at kapitaliseringsrenta ikke har blitt nedjustert siden 2011. Konsekvensen av for høy kapitaliseringsrenta er at den reelle verdien på vannkraftverk blir vesentlig undervurdert, skattegrunnlaget blir satt for lavt og kommunene taper inntekter på eiendomsskatt fra disse kraftverkene. Rødt mener at det lave faktiske rentenivået over flere år må gjenspeiles i kapitaliseringsrenta, og foreslår at kapitaliseringsrenta settes til 2,5 % med virkning for 2018. Endringen har ingen provenyeffekt i statsbudsjettet 2018.

Justis

96 Kutte i posten for beredskapssenteret

Rødt foreslår å kutte bevilgningen på **660 millioner kroner** til bygging av beredskapssenteret på Taraldrud i 2018. Vi mener planene på revurderes og investeringen utsettes. Det er reist mange store spørsmål knyttet til beredskapssenteret, som er planlagt midt i et av de tettest befolkede områdene i Norge. Et senter, som allerede før spaden er satt i jorda, har fått så omfattende begrensninger på hvordan og hvor ofte det kan brukes at vi er faretruende nær å bygge et senter til tre milliarder som ikke dekker politiets behov. Vi mener at planene må revurderes, og foreslår derfor å utsette investeringene.

97 Øke politiets budsjetter

Rødt foreslår å øke bevilgningene til politiet med **500 millioner kroner** for å unngå nedbemanning og sikre kapasiteten i politidistriktene. For Rødt er det viktig at politiet har tid og ressurser til å være tilstede i lokalsamfunnene, at det sikres lokal beredskap ved ulykker og naturkatastrofer og at politidistriktene kan fokusere på å forebygge kriminalitet i lokalsamfunnene.

98 Kriminalomsorgen

Kriminalomsorgen har vært kraftig underfinansiert, og det er på høy tid med et løft som sikrer rettighetene til de innsatte, bedrer arbeidsforholdene for de ansatte og sørger for at kriminalomsorgen kan utføre sin samfunnsfunksjon. Rødt foreslår **100 millioner kroner** i økte bevilgninger til kriminalomsorgen. Av disse øremerkes 42 millioner til 60 nye årsverk i førstelinjetjenesten og sosialkonsulenter, 10 millioner til programmer for innsatte, 5 millioner til videreføring av TOG-tiltaket og 20 millioner til utbedring av soningsvilkår for kvinner.

Annet

99 ABE-kuttet

En av regjeringens store prosjekter har vært å kutte i offentlig forvaltning og tjenester. Siden 2015 har hvert statsbudsjett gjort «ostehøvelkutt» hvor alle de-

ler av statlig virksomhet har blitt utsatt for det samme kuttet i driftsbudsjettene. Regjeringen kaller selv kuttene for «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform», men det eneste som skjer er at virksomhetene får trangere budsjetter. Til sammen har budsjettene blitt kuttet med 8,4 milliarder kroner fra og med 2015 til og med forslaget for 2018-budsjettet. Dette har gått ut over offentlig forvaltnings evne til å løse lovpålagte oppgaver, og eksemplene på nedbemanning og dårligere tjenester er mange fra politiet, kriminalomsorgen, skattemyndighetene, miljøforvaltningen osv. Rødt går imot dette kuttet som svekker offentlig forvaltning, og vil i forslaget til statsbudsjett for 2018 reversere alle kuttene tilknyttet denne «reformen». Netto budsjettkostnad er **1 654 millioner kroner**.

100

Redusere stortingslønna

I løpet av inneværende periode vil stortingsrepresentantene passere én million kroner i lønn. Det er det dobbelte av medianlønna i Norge. Rødt er bekymret for en utvikling der avstanden mellom de styrende og de styrte blir større. Vi ønsker ikke at politikere skal være noen lønnsadel i Norge. Derfor går vi inn for å redusere stortingslønna til 8G (cirka 749 000 kroner), den totale innsparinga blir på **30 millioner kroner**.

Om skatteopplegget

Inntektsskatt

Rødt legger opp til en modell for inntektsbeskatningen som innebærer økte skatter for personer med over 600.000 kroner i inntekt, og ingen endring for de med lavere inntekt. Beregningen fra Finansdepartementet anslår at skatteinntektene øker med 15,9 milliarder kroner i 2018, sammenlignet med regjeringens forslag. Helårseffekten i 2019 er anslått til 19,9 milliarder kroner.

Rødts endringer:

- Ingen endringer på de to nederste trinnene i modellen.
- Satsen for trinn 3 økes fra 12,4 til 15,4 prosent.
- Satsen for trinn 4 økes fra 15,4 til 23 prosent, i tillegg til at vi reduserer innslagspunktet for trinn 4 fra 962.050 kroner til 850.000 kroner.
- Opprettelse av et femte trinn for inntekter over 1,2 millioner på 33 prosent.

Tabell 1: Sammenligning av trinnskattemodeller.

Trinn #	Regjeringens forslag		Rødts forslag	
	Innslagspunkt	Sats	Innslagspunkt	Sats
1	169 000 – 237 900	1,4 %	Ingen endring	Ingen endring
2	237 900 – 598 050	3,3 %	Ingen endring	Ingen endring
3	598 050 – 962 050	12,4 %	598 050 - 850 000	15,4 %
4	Over 962 050	15,4 %	850 000 - 1,2 millioner	23 %
5	-	-	Over 1,2 millioner	33 %

Endringene gir seg utslag i endret skatt for personer med inntekt over 600.000 kroner, oppsummert i tabell 2 under.

Tabell 2: Gjennomsnittlig endring i skatt etter intervaller for bruttoinntekt av endringer i personbeskatningen for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelse. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2018.

Bruttoinntekt	Antall	Gj.snittlig skatt i NB2018. Prosent	Gj.snittlig skatt NB2018. Kroner	Rødt sin endring. Prosentpoeng	Rødt sin endring. Kroner
0 - 150 000 kr	560 200	4,8	3 000	0	0
150 000 - 200 000 kr	236 500	6	10 700	0	0
200 000 - 250 000 kr	307 000	9,2	20 700	0	0

Bruttoinntekt	Antall	Gj.snittlig skatt i NB2018. Prosent	Gj.snittlig skatt NB2018. Kroner	Rødt sin endring. Prosentpoeng	Rødt sin endring. Kroner
250 000 - 300 000 kr	337 800	13,9	38 200	0	0
300 000 - 350 000 kr	356 600	17,1	55 400	0	0
350 000 - 400 000 kr	340 000	19,5	73 100	0	0
400 000 - 450 000 kr	341 500	21,4	90 700	0	0
450 000 - 500 000 kr	314 900	22,5	107 000	0	0
500 000 - 600 000 kr	526 500	23,9	131 000	0	0
600 000 - 750 000 kr	445 900	26,2	174 200	0,2	1 600
750 000 - 1 mill. kr	302 400	29,5	252 200	1	8 400
1 mill. kr og over	242 500	35,6	569 900	4,3	68 500
I alt	4 312 000	24,6	114 500	1	4 600
Eksempel: 1,5 mill					90 320
Eksempel: 2,5 mill					266 320

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Svar på spørsmål 16 fra Rødt, egne beregninger.

Utbytteskatt

Ved å innføre et nytt trinn 5 med høyere skattesats, økes forskjellen mellom den maksimale marginale skattesatsen på lønnsinntekt og utbytte, relativt til regjeringens modell. Dette kan gjøre det lønnsomt for eiere som arbeider i eget selskap å ta ut arbeidsinntekten som utbytte framfor lønn. For å motvirke dette, har vi også lagt inn en økning av den såkalte oppjusteringsfaktoren for utbytte fra 1,33 til 2,03.

Anslagsvis øker dette skatteinntektene med 6,99 milliarder kroner i 2018. Helårseffekten er beregnet til 8,74 milliarder. Fordelingseffekten av denne endringen isolert sett er gjengitt i tabell 3.

Tabell 3 Gjennomsnittlig endring i skatt for skattytere 17 år og eldre ved å øke oppjusteringsfaktoren for utbytte mm. fra 1,33 til 2,03. Anslagene er regnet i forhold til regjeringens forslag for 2018.

Bruttoinntekt	Antall	Gj.snittlig skatt i NB2018. Prosent	Gj.snittlig skatt NB2018. Kroner	Rødt sin endring. Prosentpoeng	Rødt sin endring. Kroner
0 - 150 000 kr	560 200	4,8	3 000	0	0
150 000 - 200 000 kr	236 500	6	10 700	0	0
200 000 - 250 000 kr	307 000	9,2	20 700	0	0
250 000 - 300 000 kr	337 800	13,9	38 200	0	0
300 000 - 350 000 kr	356 600	17,1	55 400	0	0
350 000 - 400 000 kr	340 000	19,5	73 100	0	0
400 000 - 450 000 kr	341 500	21,4	90 700	0	0
450 000 - 500 000 kr	314 900	22,5	107 000	0	0
500 000 - 600 000 kr	526 500	23,9	131 000	0	0
600 000 - 750 000 kr	445 900	26,2	174 200	0,1	600
750 000 - 1 mill. kr	302 400	29,5	252 200	0,2	1 700
1 mill. kr og over	242 500	35,6	569 900	2,0	31 300
I alt	4 312 000	24,6	114 500	0,4	2 000
Anslag: 1-2 millioner	209 514			0,7	8 700
Anslag: 2-3 millioner	20 969			2,4	59 100
Anslag: > 3 millioner	12 004			6,4	374 300

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Svar på spørsmål 7 fra Rødt, svar på spørsmål 261 fra SV og egne beregninger.

Vi har ikke fått beregninger på fordelings effekter innad i gruppen med bruttoinntekt over 1 million, men vi vet at utbytteinntekter er ekstremt konsentrert på toppen av inntektspyramiden. Fra lignende beregninger Finansdepartementet har utarbeidet for andre partier, vet vi for eksempel at skatteskjerpningen for personer med over 3 millioner i bruttoinntekt (12.000 enkeltpersoner) er hele 40 ganger større enn for gruppen med inntekter mellom 1-2 millioner. Basert på dette, har vi i tabellen synliggjort effektene for mer finmaskede grupper med over 1 million kroner i bruttoinntekt.

I tillegg foreslår Rødt å fjerne skjermingsfradraget, noe som anslås å gi en bokført provenyeffekt i 2018 på 180 millioner kroner (helårseffekt i 2019 = 230 millioner kroner). Skjermings-

fradraget ble innført i forbindelse med skattereformen i 2006, og fungerer som et bunnfradrag før man begynner å betale utbytteskatt. Størrelsen på denne «skatteskjermingen» fastsettes årlig i form av en skjermingsrente. Den skal reflektere renta etter skatt på en sikker investering, som det å ha penger i banken eller å eie svært sikre obligasjoner. Det er bare avkastning over en slik «sikker avkastning» som utløser utbytteskatt. Siden rentenivået har vært lavt de siste årene, har også skjermingsrenta vært lav. Den har ligget under 1 prosent siden 2014, og ble i 2016 satt ned til 0,4 prosent. Fra 2017 bestemte regjeringen at dette medførte en for liten skatterabatt for aksjeeiere, og la til et påslag på 0,5 prosentpoeng.

Det tilsier at skjermingsrenta i 2017 (fastsettes i januar 2018) totalt sett vil bli på rundt 1 prosent. Som et eksempel på hva dette innebærer i praksis, så vil en person som eier aksjer som han eller hun har kjøpt for 100 millioner, dermed kunne få utbytte på disse på 1 million kroner uten å betale utbytteskatt.

Over 90 prosent av alt utbytte tilfaller hvert år en liten gruppe på 1-2 prosent av den voksne befolkningen.¹² Det er også nesten utelukkende disse personene som nyter godt av ordningen med skjermingsfradrag. Rødt mener det er urimelig at «sikker avkastning» på formue skal være skjermet fra skattlegging. Dette er en unødvendig skatterabatt å gi til Norges aller rikeste.

Veien videre

Rødts skatteopplegg for 2018 er et første skritt på veien i retning av et mer rettferdig og omfordelende skattesystem, som er med å sikre nødvendig finansiering av det offentlige velferdstilbudet. Men vi har mer på lager. I kommende budsjetter vil vi blant annet fokusere mer på:

Økt formuesskatt

Solberg-regjeringen har kuttet rundt 6,2 milliarder i formuesskatten, inkludert årets foreslåtte kutt. Regjeringen foreslår for neste år å øke verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler med tilhørende gjeld fra 10 prosent til 20 prosent. Sekundærbolig og tilordnet gjeld har en verdsettelsesrabatt på 10 prosent.

I denne omgang foreslår Rødt å fjerne begge disse rabattene (men beholder rabatten på primærbolig på 75 prosent), slik at personer med slik formue betaler formuesskatt på hele markedsverdien. Dette gir 1,86 milliarder kroner mer til fellesskapet i 2018. Helårseffekt i 2019 er på 2,32 milliarder.

På sikt vil vi utarbeide en treffsikker og mer progressiv modell for økt skattlegging av formue og eiendom.

Gjeninnføring av arveavgift

Arveavgiften ga, fram til den ble fjernet av den sittende regjeringen med virkning fra 2014, årlige inntekter på rundt 2 milliarder kroner. På samme måte som med formuesskatten, er det ikke først og fremst skatteprovenyet for staten som er det viktigste poenget. Vel så viktig er det at disse skattene har sterk omfordelingseffekt, og at de trengs for å motvirke dynastitendenser i det norske samfunnet. Nylig viste skattelister at 2 av 3 av Norges 100 rikeste

12 Statistikkbanken, tabell 07758.

personer har arvet formuene sine.

Toneangivende økonomer som Thomas Piketty og Anthony Atkinson anbefaler i bøkene *Kapitalen i det 21. århundre* (2014) og *Ulikhet. Hva kan gjøres?* (2015) økte skatter på høye inntekter, arveavgift og formuesskatt som viktige tiltak for å redusere ekstrem ulikhet.

Norge trenger å utrede en ny modell som gjør at vi kommer nærmere målet om at hvem foreldrene dine er, ikke skal være bestemmende for hvilke muligheter du har i livet.

Selskapsskatt

Vi gjør ingen endringer i selskapsskatten i vårt alternative skatteopplegg, delvis fordi det krever en større omlegging også av andre satser i systemet. Ved å øke satsen for utbytte-skatt, vil vårt opplegg like fullt sikre at selskapseiere betaler en høyere skattesats dersom de velger å ta ut utbytte.

Rødt er uenige i nødvendigheten av å senke satsen selskaper betaler på sine overskudd. Vi mener heller at Norge og andre land må gjøre mer for å hindre usunn skattekonkurransen. Kampen mot skatteparadiser står sentralt her. Og særlig må man gjøre mer for å sikre at store multinasjonale selskaper som Google og Facebook betaler den skatten de skal i landene de opererer i.

Gabriel Zucman tok til orde for en mulig løsning under sitt Norgesbesøk nylig. Det er mulig å innføre regler som sørger for at selskaper betaler skatt i forhold til hvor stor faktisk aktivitet de har i ulike land (omsetning, antall ansatte etc.). Gjør man det, vil mye av problemet med overskuddsflytting forsvinne, og dermed også mye av begrunnelsen for hvorfor vi må senke selskapsskatten. Et slikt system finnes i dag mellom de amerikanske delstatene, og EU holder på å utvikle en modell (CCCTB) for sine medlemsland. Norge bør samarbeide med andre land om dette, men kan også innføre dette unilateralt.

Rammefordeling

Alle beløp i millioner kroner, sammenlignet med regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2018

Rammeområde 1: Statsforvaltning				
Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
70	Saemien Sijte på Snåsa	5,0	2445	32
10	Tiltakspakke mot ledighet: Ekstra vedlikehold i fengslene	200,0	2445	45
Sum Rammeområde 01: Statsforvaltning		205,0		

Rammeområde 2: Familie og forbruker				
Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
2	Økt barnetrygd	3 100,0	845	70
22	Styrke kompetansen i barnevernet	50,0	854	72
22	Kutte «innkjøp fra private» i statlig barnevern	-500,0	855	22
22	Økning i statlig barnevern	500,0	855	1
80	Økt bemanning i kommunalt barnevern	148,0	854	60
3	Øke engangsstønad ved fødsel og adopsjon	95,0	2530	71
68	Støtte LHBTI-organisasjoner	5,0	871	72
56	Reversere kutt i likestillingssentrene	2,0	871	73
56	Reversere kutt i likestilling- og diskrimineringsombudet	11,1	873	50
55	Støtte til kvinnebevegelsen	5,0	871	70
Sum Rammeområde 02: Familie og forbruker		3 416,1		

Rammeområde 3: Kultur

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
88	Pressestøtte	32,0	335	71
89	Fullføre lønnsreform for kunstnerstipendene	6,4	321	73
89	Fullføre lønnsreform for kunstnerstipendene	8,0	321	74
Sum Rammeområde 03: Kultur		96,4		

Rammeområde 4: Utenriks

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
61	Bistandsmilliard: Regionbevilgninger til Midt-Østen og Nord-Afrika	250,0	152	78
61	Bistandsmilliard: Regionbevilgninger til Latin-Amerika	250,0	153	78
61	Bistandsmilliard: Sivilt samfunn, hvorav 80 mill øremerkes informasjonsarbeid	250,0	160	70
61	Bistandsmilliard: Menneskerettigheter	50,0	163	72
61	Bistandsmilliard: Fred og forsoning	100,0	164	70
61	Bistandsmilliard: Kvinner og likestilling	100,0	168	70
64	Norfund: Redusere bevilgning	-200,0	161	70
20	Skatteparadis: Gjenopprette programmet «Skatt for utvikling»	100,0	165	71
19	Skatteparadis: Øremerkede midler skattearbeid Utenriksdepartementet.	75,0	100	01
63	Kutte støtten til Oslo Freedom Forum	-2,0	100	71
Sum Rammeområde 04: Utenriks		973,0		

Rammeområde 5: Justis

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
18	Skatteparadis: Styrking av Økokrim	50,0	440	01
53	Øke støtten til ROSA-prosjektet	10,0	440	70
96	Beredskapssenteret	-660,0	440	45
97	Økt lokal bemanning i politiet	500,0	440	01
25	Akrim: Politiets arbeid mot arbeidslivs-kriminalitet	20,0	440	01
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	29,7	440	01
98	Økt bemanning i kriminalomsorgen	100,0	430	01
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	9,4	444	01
52	Tilskudd til rettshjelpstiltak som JURK, Gatejuristen osv.	30,0	470	72
Sum Rammeområde 05: Justis		89,1		

Rammeområde 6: Innvandring, regional utvikling og bolig

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
10	Tiltakspakke mot ledighet: Bedriftsrettede lån og tilskuddsordninger i distriktene	70,0	550	62
10	Tiltakspakke mot ledighet: Inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn	100,0	550	64
10	Tiltakspakke mot ledighet: Akutte endringer i arbeidsmarkedet	50,0	553	65
10	Tiltakspakke mot ledighet: omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn	80,0	553	60
93	Områdesatsninger i Oslo: Oslo Sør, Groruddalen og Indre Øst	55,0	590	65
71	Oppfølging av Hjertespråket: økt overføring til Sametinget	5,0	560	50
66	Øke norskopplæring i mottak fra 175 timer til 225 timer	10,0	490	01
67	Kutte støtten til HRS – gi til Refugees Welcome Norway	-	496	71
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	73,8	490	01, 73, 75
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	26,2	495	01
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	361,3	496	60
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	22,0	497	60
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	-52,5	3490	03, 06
65	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	-188,0	3496	01
Sum Rammeområde 06: Innvandring, regional utvikling og bolig		612,8		

Rammeområde 7: Arbeid og sosial

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
8	Tiltakspakke mot ledighet: 2000 tiltaksplasser	295,0	634	76
8	Tiltakspakke mot ledighet: 2000 tiltaksplasser helt ledige	351,0	634	76
9	Tiltakspakke mot ledighet: 500 VTA-plasser	84,2	634	77
25	Akrim: Arbeid i NAV mot arbeidslivskriminalitet	20,0	605	01
24	Akrim: Styrke Arbeidstilsynet	60,0	640	01
14	Reversere kutt i dagpengene	350,0	2541	70
15	Gjeninnføre ferietillegg i dagpengeordningen (effekt først i 2019)	-	2541	70
7	Øke minstepensjonen for aleneboende og samboende	505,0	612, 667, 2570	flere
77	Pleiepenger	132,0	2650	72
6	Barnetillegg i uføretrygden	38,0	2655	70
5	Overgangsstønad	260,0	2620	70
Sum Rammeområde 07: Arbeid og sosial		2 095,2		

Rammeområde 8: Forsvar

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
57	Avslutte kampflykjøpet: Driftsutgifter	-187,7	1761	01
57	Avslutte kampflykjøpet: Utstyrsanskaffelse og vedlikehold	-7 787,5	1761	45
57	Avslutte kampflykjøpet: Nybygg og nyanlegg	-1 022,5	1761	47
59	Kutte i militære oppdrag i utlandet	-848,8	1792	01
58	Heimevernet, drift og utstyr	678,0	1734	01
58	Opprettholde Sjøheimevernet	100,0	1734	01
58	Hæren, vedlikehold, reservedeler og beredskapsbeholdninger	225,0	1731	01
60	Kutte Joint Strike Missile	-1 400,0	1760	45
Sum Rammeområde 08: Forsvar		-10 243,5		

Rammeområde 9: Næring

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
36	Øke Miljøteknologifondet	350,0	2421	76
Sum Rammeområde 09: Næring		350,0		

Rammeområde 11: Landbruk

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
51	Reversere kutt i organisasjoner under LMD	40,0	1138	70
Sum Rammeområde 11: Landbruk		40,0		

Rammeområde 12: Olje og energi

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
38	Øke overføring til klima- og energifondet, ENOVA	500,0	1825	50
37	Opprusting av vannkraftverk, starte planlegging i NVE	400,0	1820	01
11	Økt bevilgning til NVEs arbeid med flom og rassikring	636,0	1820	22
39	Reversere kutt i CCS	340,0	1840	70
43	Avvikle Petoro Iceland AS	-1,5	1815	72
43	Kutt statlig deltakelse på islandsk kontinentalsokkel	-28,7	1851	73
42	Kutt bevilgning til geologisk kartlegging	-36,0	1810	21
40	Kutt i petroleumsforskning	-291,0	1830	50
Sum Rammeområde 12: Olje og energi		1 518,8		

Rammeområde 13: Miljø

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
48	Økt skogvern	358,4	1420	35
50	Tilskudd til økologisk grunnkart	50,0	1410	21
49	Stalige vannmiljøtiltak	44,0	1420	22
49	Skjøtsel i verneområder	30,0	1420	31
49	Restaurering av myr	15,0	1420	38
49	Oppryddingstiltak	156,0	1420	69
49	Tilskudd til vannmiljøtiltak	75,0	1420	70
49	Marin forsøpling	20,0	1420	71
49	Truede arter og naturtyper	59,0	1420	82
Sum Rammeområde 13: Miljø		807,4		

Rammeområde 15: Helse

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
73	Økt bevilgning til regionale helseforetak / sykehusene	400,0	732	72-75
10	Tiltakspakke mot ledighet: Ekstra vedlikehold av sykehusene	500,0	732	72-75
23	Avvikle nøytral mva for helseforetakene	6 414,1	732	72-75
23	Avvikle nøytral mva for helseforetakene	-6 414,1	732	80
54	Opptrappingsplan mot vold og overgrep	50,0	765	75
75	Fjerne egenandel på fysioterapi for kronisk syke og funksjonshemmede	308,0	2755	71
72	Egenandelsordning tannhelse	2 500,0	2711	72
Sum Rammeområde 15: Helse		3 758,0		

Rammeområde 16: Utdanning og forskning

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
82	50 % økning i utstyrsstipendene	135,0	2410	70
86	Løft for skolebibliotekene	50,0	226	21
84	3750 ekstra studentboliger	213,8	270	75
69	Rosa kompetanse i skolen	1,0	225	75
69	Rosa kompetanse i barnehagen	1,0	231	NY
83	Reversere kutt i borteboerstipendet	21,2	2410	70
85	Reversere kutt til folkehøgskolene	36,0	253	70
Sum Rammeområde 16: Utdanning og forskning		458,0		

Rammeområde 17: Transport og kommunikasjon

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
45	Riksveiinvesteringer: Sykkel og gangveier	374,0	1320	30
45	Tilskuddordningen for sykkel og gangveier	224,0	1320	63
44	Kutte i Nye Veier (beholde 2017-nivå)	-3 704,0	1320	70
46	Øke belønningsordningen for bedre kollektivtransport i byene	600,0	1330	61
46	Særskilte tilskudd til store kollektivprosjekter	600,0	1330	63
46	Flere byer og tettsteder inn i bymiljøavtaler	600,0	1330	64
46	Riksveiinvesteringer: Legge til rette for kollektivtransport	200,0	1320	30
47	Jernbane: Drift og vedlikehold, fornying og godstiltak	1 000,0	1352	71
47	Jernbane: Planlegging av nye strekninger	300,0	1352	72
47	Jernbane: Investeringer	500,0	1352	73
12	Bredbåndsbevilgninger	71,0	1380	71
Sum Rammeområde 17: Transport og kommunikasjon		765,0		

Rammeområde 18: Rammeoverføringer til kommunene mv.

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
1	Øke frie overføringer til kommunene	12 000,0	571	60
10	Tiltakspakke mot ledighet: Vedlikeholdstilskudd til kommunene	1 000,0	571	60
91	Styrking av folkebibliotekene	300,0	571	60
87	Redusere maksprisen i barnehagene	430,4	571	60
79	Opptrappingsplan for rusfeltet	200,0	571	60
76	Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester	345,0	575	80
92	Andrelinjebarnvern Oslo	160,0	571	60
78	Skolehelsetjenesten	177,5	571	60
81	Fond for opprusting av verksteder yrkesfag	200,0	572	60
13	Øke lærlingtilskuddet med 15 000 kroner	300,0	572	60
Sum Rammeområde 18: Rammeoverføringer til kommunen mv.		15 112,9		

Rammeområde 19: Tilfeldige utgifter

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
99	Reversere avbyråkratiserings- og effektiviseringskutt (ABE)	1 654,0	2309	01
Sum Rammeområde 19: Tilfeldige utgifter og inntekter		1 654,0		

Rammeområde 20: Finansadministrasjon

Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
25	Akrim: Skatteetatens arbeid mot arbeidslivs-kriminalitet	20,0	1618	1
17	Skatteparadis: Styrke Skatteetaten	60,0	1618	1
19	Skatteparadis: Øremerkede midler skatte-arbeid i Finansdepartementet.	75,0	1600	1
100	Redusere stortingslønna til 8 G (749 000 kr)	-30,0	41	01
Sum Rammeområde 20: Finansadministrasjon		125,0		

Sum alle rammer**21 833,2**

Skatter og avgifter

Alle beløp i millioner kroner, sammenlignet med regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2018

Skatter og avgifter				
Rødtforslag nr	Tiltak	Beløp	Kapittel	Post
27	Mer progressiv inntektsskatt	15 900,0	5501	70
28	Øke utbytteskatten	6 990,0	5501	70
26	Akrim: Øke fagforeningsfradraget	-580,0	5501	70
4	Øke særfradrag for enslige forsørgere	-40,0	5501	70
30	Fjerne verdsettingsrabatt på sekundærboliger og aksjer	1 860,0	5501	70
29	Fjerne skjermingsfradraget	180,0	5501	70
16	Gjeninnføre skattefritak på sluttvederlag	-48,0	5501	70
33	Reversere skatteøkning på kost og losji	-600,0	5501	70
35	Fjerne 350-kr-grensa for tollfri netthandel (fra 1. april)	900,0	5521	70
34	Beholde laveste mva-sats på 10 %	-530,0	5521	70
Sum skatter og avgifter		24 032,0		

Balanse og saldering

Alle beløp i millioner kroner, sammenlignet med regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2018

Balanse og saldering

Netto økning skatter og avgifter 24 032,0

Økte utgifter ramme 01 - 20 21 833,2

Mindreforbruk 2 198,8

Saldering mot Oljefondet	Kapittel	Post	Regjeringen	Rødts forslag	Differanse
Overføringer til Oljefondet	2800	50	183 049	183 049	-
Overføringer fra Oljefondet	5800	50	255 366	253 167	-2 199
Statslånemidler, Lån	5999	90	-62 403	-62 403	-



Rødt

Manglende sysselsetting siden 2008

Manglende sysselsetting siden 2013

Kumulativ